De cupreſſis ex luco damnenſi vel perſidis per egyptum non excudendis vel vendendis.

Impator ſ̄ fecit prouiſiones circa
predia et eorum colonos et circa aque/
ductus. nunc vero circa flumina et ma/
xime circa nilum cuius aquam ꝓpter ca
rentiam pluuie opȝ per predia egypcia
ca debitis temporibus diſpenſari vt di/
cit hic glo. Quidam habent in rubrica
de cypreſſis. quidam cupreſſis et eſt no/
men arboris. Sunt enī arbores naſcē/
tes in luco damnēſi qui eſt in ſyria vel
in luco perſidis qui eſt in egypto que
continent aggeres nili ne aqua fluat ex
tra aggeres ſed predijs debito tempore
diſpēſetur. Ideo magna imponitur pe
na eas arbores incidentibus et emen/
tibus et vendentibus. l. i. et ij. ꝯ. c. et no/
tat bar. argu. ex. l. i. ꝯ. c. ꝙ eo ipo ꝙ impo/
nitur pena ementi et vendenti imponi
tur nam in correlatiuis idez eſt iudiciū
vt hic et. l. fi. ſ̄ de indic. et vidui. et. l. fi.
ff. de accepti. et vtrobiqȝ ꝑ bar. ſm Jo/
han. de pla.

Incipit liber duodecimus Codicis.

De dignitatibus.

Continua vt in glo. rubrice. vel dic di/
ctū eſt in libro p̄cedenti de multis q̄lita
tibus ꝑſonaꝝ ſed quia dignitas eſt qua/
litas que inheret ꝑſone. l. i. ꝯ. c. Ideo po/
nit hic rubrica de dignita. et vi. alex. de
imo. hic circa prin. hu⁹ tituli qui ponit
multa priuilegia doctoꝝ inter cetera ꝙ
filij doctoꝝ p̄ferunt̄ equalib⁹ et ꝓmouē
tur ſine expenſis. gl. in. l. iubemus. C. de
aduo. diuer. iudi. Itē doctor niſi degra
det̄ ad penā mortis vel abſciſionis mē
bri nō condemnat̄. Item extrahens eū
de domo ſua pena capitis punitur. l. me
dicos ſ̄ de profeſſo. Item credit̄ docto/
ribus ſi allegant conſuetudinez bal. in
l. de quibus. ff. de legi. Item non tenen
tur ſoluere gabellas ſm bal. in auc. ha/
bita ſ̄ ne fi. pro pu. Ad h̄ tn̄ vt doctor
gaudeat ſiuilegio debet eſſe maior xvij
annis. l. i. §. puericiā. ff. de poſtu. Itē mo
ribus alios excedere debet alias digni/
tate priuatur. Itē non poteſt ſpurius
doctorari licȝ de facto male ſeruetur ſȝ
do. car. in cle. i. de magiſ. Itē nec iudeus
nec mulier in quib⁹ nō cadit dignitas. l.
ij. ff. de re. iur. Itē impator p̄t ſolo xbo
creare doctorē ſm ꝙ notat auge. in. l. i.
C. de ſentētiā paſ. Pronūciat⁹ tn̄ ſolo
xbo doctor ab impatore vel papa ſi eſt
ignarus iuris nō hȝ priuilegia doctoꝝ
ſed vt doctor minoris ſcie honorat̄. ar.
l. ꝙ ſi forte. ff. de ſolutio. Et ſcholar. do/
ctus prefert̄ ſcholari ignaro gl. in. l. i. C
de decu. Item ſcholaris licentiat⁹ ante
ſuſceptionem birreti non hȝ priuilegia
doctoratus ſm bal. in. l. bene a zenone
ſ̄ de q̄drien. p̄ſcrip. In fauorabilib⁹ tn̄
licentiatus habetur pro doctore ꝑ bal.
in. l. i. §. fi. ff. ſo. matri. vide latius hic ꝑ
alexan. de imo. Et vide. le. i. ꝯ. co. et ibi
bartol. qui notabiliter eam repetijt et
tractat materiam dignitatuȝ Vt ergo
aliq̄ generaliora ſciam⁹ huius materie
Quero quot modis accipitur dignitas
Reſpondeo ſ bar. ꝙ quādoqȝ largiſſi/

me vt omnes dicantur in dignitate qui
ſunt bone fame et integri ſtatus vt.ff.
de va.et extraor.cogni.l. cognitionum
§i.et alias quilibꝫ reperitur dignus qui
non reperitur indignus vt.l.cum quadaꝫ
ff.de.l.ij. Quãdoq̃ accidit dignitas pro
officio quod habet dignitatem annexã
vt.ff.de munc. et ho.l. honor in prin. et
ita loquitᷣ rubrica ex de p̄ben.et digni.
ꝛ iſtis modis nõ loquitur hic titulus.
q̄nq̃ dignitas ſumitur ꝓ q̄dã q̄litate q̄
facit pſonã differre a plebeis. et iſta eſt
nobilitas ſm vulgarẽ nr̄m et ſic capitᷣ h
Et iſta ſic diffinitur.nobilitas eſt quali
tas illata ꝑ principatũ tenẽtẽ qua quis
vltra honeſtos plebeyos oſtenditᷣ.ſm
bar. Et qui ſunt nobiles ꝛ quot modis
ſumantᷣ vi.tex.et ibi bal.in.l.nobiliores
§ de cõmer.et merca. vbi dicit ꝙ qui fa/
cit artẽ marcãtiũ nõ p̄t eſſe nobilis qđ
nota contra duos venetos et vi.bar.ꝛ
alex.hic. Et dignitas ſeu nobilitas que
adquiritᷣ ex accidenti vt ex cõſulari p̄/
toria vel ſenatoria dignitate p̄ris vel
aui nõ tranſit vltra pronepotem.l.diuo
marco.§ de queſti.et in.l.i.ꝭ.c. et hoc niſi
regimẽ rei ex qua ſurgit nobilitas tran
ſeat ad deſcẽdentes vt comitatus duca
tus marchia et ſilia q̄ hñt dignitatẽ an/
nexã.ſm conſuetudinẽ tñ italie omnes
deſcendentes hñtur pro nobilibus do/
nec deueniant ad paup̄tates et ad vi/
les artes quia tunc incipiunt eſſe igno
biles.ꝭ.c.l. nequis Item ex conſuetudi/
ne regionis attenditᷣ nobilitas et igno
bilitas argu.l.fi.in prin.ff. de mu.et ho.
et per Inno.in.c.de multa.extra de pre/
ben.ſic et officium reputatur vile vel
honorabile ſm conſuetudinem regio/
nis vt notatur in.l.maximarum § de ex
cu.mu. Et quis poteſt creare et confer/
re nobilitates ſeu dignitates patꝫ ex
diffinitione ꝙ principatum tenentes
vt papa et imperator vt dicit bal.in.c

l.quis dicatur dux. Item habens hanc
poteſtatem a lege vel conſuetudine ar.
l.i.§ de emancipa. libero. Item populꝰ
cui conceſſa eſt poteſtas condendi le/
gem ſtatutariam.l. omnes populi.ff. de
iuſti. et iure. Ex quo infert hic bar.ꝙ
populus vel vnus baro etiam ſi non
ſit miles poteſt milites creare vel aliaꝫ
dignitatem concedere. ex quo habens
auctoritatem condendi ſtatuta ſicut et
poteſt idem populus non admittere di/
gnitatem et nobilitatem que eſt de iure
communi vt ptꝫ in decurionibus qui
licꝫ de iure communi ſint in dignitate
l.fi.§ de decu.tamen aliqua ciuitas po/
teſt eos non admittere vt nobiles Iteꝫ
vnus miles poteſt alium creare ſm Io
han.de pla.in.ꝺ.l.i.ꝭ.co. Item licet mi/
litia non ſit dignitas niſi in militibus
imperij tamen ciuitates admittunt hãc
dignitatem Et quomodo debet proba/
ri nobilitas vide hic Iohan. de pla.
in.ꝺ.l.i.ꝭ.co. Item maior dignitas ſup/
ueniens non tollit priuilegia minoris
dignitatis precedentis.l.maior.ꝭ.c. Itẽ
probata nobilitas per infamiam iuris
aut facti et inquinationem ſceleris per
ditur et propter turpitudinem vite qs
ad dignitates non aſcendit.l.ij.ꝭ.eo. et
vide.l.iudices.ꝭ.co. ꝙ iudices furta et
ſcelera committentes debent dignitate
ſpoliari et inter turpiſſimos et viliſſi/
mos plebeyos numerari nec amplius
poſſunt ad eandem a qua ſe fecerint in
dignos aſſumi. Item negociantes ar/
tes viliſſimas ad dignitatem non aſpi/
rant et aſpirantes repellũtur.l.ne quis
ꝭ.c.et appellantur viliſſime artes illorũ
qui ſtant ad cuſtodiam porcorum et il/
lorum qui vendunt oleum et ſal et ſe/
pum ad minutum.vt in glo.ꝺ.legis.ne
quis ſm bartolum. Item piſtores
et cuſtodes pratorum et paſcuorum
vt ſunt ſaltuarij et alij vilia miniſteria

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

exercētes ſm Jo. de pla. in d. l. ne quis et vide l. ſeueram ff. eo. ꝙ conſtituti in dignitate etiam clariſſima torqueri non poſſunt. fallit tamen in caſibus vt ibi per Johan. de pla. Item filij et filie ſenatorum concepti et nati anteꝗ̄ pater eſſet ſenator non habent priuilegiū illi⁹ dignitatis. nati vero vel cōcepti dignitate durāſ ſic. l. ſi ſenator ff. e.

De pretoribus et honore preture et glebe et fellis et ſeptem ſolidorū functione ſublata.

Quia ſ̄ poſuit titulū generalē de dignitatib⁹. nūc ꝟo deſcendit ad ſpēales titulos de ſpēalib⁹ dignitatibus tractātes. Et primo incipit a clariſſimis vt ſ. e. l. i. et de prima pte rubce tractat hec. l. i. ſ. e. ſcʒ de ptoribus quō et q̄les eligi dn̄t ad ptoriā dignitatē. Et de ſcḋa pte rubce videlʒ de ſublatiōe et correctiōe glebe follis et ſeptē ſolidoꝝ q̄ erāt noīa officioꝝ q̄ ignoram⁹ ſʒ odofre. tractat ſcḋa lex ſ. e. vel erāt ſpēales functiōes pſtationes ſeu exactiones ſm gl. ij. rubrice h̄ vn̄ iſte fūctiōes hodie ſūt ſublate. d. l. ij.

De cōſulib⁹ et nō ſpargēdis ab his pecunijs et de prefectis ⁊ magiſtris militum et patricijs.

In p̄cedenti titulo dixit de aliquib⁹ clariſſimis et ſpectabilib⁹ ad dignitatē ptoriā nō aſſumendis. nūc ꝟo dicit de illuſtrib⁹ vt ſūt cōſtituti in q̄ttuor dignitatib⁹ h̄ noīatis ſcʒ cōſules q̄ i eoꝝ creatione q̄ fiebat in kalendis Januarij vt in auc. de cōſulibus ſ. q̄ntacūꝗ̄ coll. iiij. ſpargebāt pecuniā i vulg⁹ in auc. de cōſuli. coll. q̄rta q̄ḋ hodie ſublatū eſt vt ſ. e. l. ij. vi. tn̄ in auc. de conſu. ſ. ſpargere ⁊ glo. in ꝟbo patit in. l. ij. ſ. e. ꝙ eſt in arbitrio cōſulū ſpargere pecuniā dūmō nō auꝝ ꝙ illḋ ſpectat ad p̄ncipē. Et ḋ p̄fectis habes ſ̄ de offi. p̄fec. vr. et alijs tit. p̄ce. de mgr̄is milituū habes ſ̄ de offi. magi. mili. Et hʒ rubrica. ⁊ patricijs ſcʒ nō creandis niſi pri⁹ fuerint cōſules vel p̄fecti vel mgr̄i militū ſ. e. l. nemi. et nō loquit̄ hic de conſulibus aliaꝝ ciuitatū q̄ꝫ rhomane quia iſti nō ſunt illuſtres ſed ſunt idem ꝙ decuriones vide ſ̄ de decurio. in rubrica. Item patriciatus dignitas liberat filium a poteſtate patris l. fi. ſ. eo. et vi. l. i. ſ. eo. ꝙ inter habentes eandem dignitatem ille debet prius antecedere qui eſt prius adeptus dignitatem etiam ſi poſterior fuerit eandē pluries aſſecut⁹ quia repetiti honores ꝟtutem ſepe meriti comprobant non augent quia nihil eſt alti⁹ dignitate. d. l. i.

De prefectis pretorio ſiue vrbis et magiſtris militum et dignitatib⁹ exequendis.

Sup̄ in rubrica et in. l. nemini fecit mētionem de prefectis et magiſtris militum verum quia inter eos exorta eſt contentio que dignitas ipſorum ſit maior. Ideo hic imperator declarat eorū dignitates ſcʒ prefectorum pretorio ſiue vrbis et magiſtrorum militū ſeu peditū fore equales licʒ officia ſint diuerſa. l. i. ſ. e. et ſic qui prior eſt in tēpore potior eſt in honore. l. i. ſ̄ titu. prox. ⁊ hoc procedit etiam depoſita dignitate l. fin. ſ. eo.

De prepoſitis ſacri cubiculi et de omnibus cubicularijs et priuilegijs eorum.

Dixit ſ̄ de dignitate pretorum et alijs dignitatibus. nūc vero de dignitate prepoſitorum ſacri cubiculi et de priuilegijs cubiculariorum. Vel ſic. ſicut pretores et alij qui in die obſecundant principi gaudent priuilegijs ſic et qui circa noctis quietem ſuū exhibent obſequiū nō ſunt ſine priuilegio obmittēdi ideo

de eis dicit vnde cuſtodientes cubile
principis vel auguſte eandē dignitatez
hñt quā p̄fect⁹ vrbis et p̄fect⁹ p̄torio et
mgr̄ militū Et ſciendū ſm odofre. ꝙ cu
bicularij ſūt q̄ parāt lectos p̄cipis vel
q̄ diſcalciāt et ponūt in lecto p̄cipē et
iacēt in camera ei⁹ ſ; p̄poſiti ſacri cubi/
culi ſūt q̄ p̄ſūt cubicularijs et toti fami
lie et aule p̄cipis et auguſte et iſti cu/
bicularij p⁹ finitū officiū gaudēt emuni
tate extraordinarioꝝ muneꝝ et hoſpitum
receptiōis. l. ij. ff. e. et nō cogūt rn̄dē niſi
corā mgr̄o officioꝝ. l. cubicularios. ff. e. ⁊
ſeru⁹ a dn̄o ſpōte tradit⁹ in cubiculariū
principis libertatem adipiſcitur. l. iube
mus. ff. eo.

De queſtoribus et mgr̄is officioꝝ et comitibus ſacraꝝ largitionum et priuate rei.

Dixit. ſ. de dignitate aliq̄rū illuſtriū et
de priuilegijs eoꝝ poſt depoſitā digni/
tatē retentis Hic nūc ꝓſequit̄ de priui
legijs alioꝝ q̄ttuor illuſtriū h̄ noīatoꝝ
Et cumulat h̄ impator q̄ttuor dignita/
tes hn̄tes q̄ttuor ſpēales titulos ſ. in p̄
mo libro Pri⁹ eſt queſtor q̄ erat triplex
ſm gl. in v̄bo ex queſtore inſt. in ꝓemio
Scd̄s eſt mgr̄ officioꝝ q̄ eſt illuſtris cu
i⁹ officiū eſt āpliū ꝙ corā eo tm̄ cōueni/
unt cubicularij vt ſ. ti. ꝓxio dixi. Ter/
ti⁹ eſt comes ſacraꝝ largitionū. i. eoꝝ q̄
ꝓuinciales largiunt̄ et ſoluūt principi
et eſt illuſtris et ei⁹ officiū amplum eſt
Quartus eſt qui vocat̄ comes reꝝ pri/
uataꝝ q̄ ſilr̄ eſt illuſtris qui p̄t dici gene
ralis procurator ceſaris qui etiā dr̄ co/
mes priuati erarij. Ad cui⁹ archā mit/
tit̄ auꝝ et argentū debitū ex reb⁹ p̄uati
principis. l. fi. ſ. de ſuſcep. ⁊ archa. et vi.
l. vnicā. ff. e. ꝙ q̄ in adminiſtratiōe publi
coꝝ officioꝝ ſe bene geſſerūt dn̄t famoſ
laudib⁹ populi ꝯmendari. Et econtra
q̄ male ſe geſſerūt tāq̄ iniuſti et malefi/
ci querelaꝝ vocib⁹ ſūt vno ore accuſan

di. l. iuſtiſſimos ſ. de offi. rect. prouin.

De primicerio et ſecūdicerio et no/ tarijs.

Dictū eſt ſ. de illuſtribus tāq̄ de maio/
rib⁹. nūc v̄o dicit de ſpectabilibus tāq̄
de medijs vt ſunt notarij curie qui ſūt
in dignitate ſpectabili. Et dr̄ primiceri⁹
qui eſt deſcriptus vel obtinz p̄mū locū
in matricula notarioꝝ curie vt h̄ in gl.
in p̄ia expoſitiōe quā ſeq̄t̄ odofre. Et
iſte primiceri⁹ ſm odo. eſt ille qui eſt p̄/
poſit⁹ oīb⁹ notarijs et vocat̄ ꝓthonota
ri⁹ ⁊ cuſtodit archā. i. ſcriniū curie ⁊ ſol
licitat et regulat alios Secūdiceri⁹ v̄o
dr̄ ille q̄ obtz ſcd̄z locū in curia p⁹ p̄mi/
ceriū ⁊ ſequētes p⁹ eū dicunt̄ ſimplicit̄
notarij vt h̄ in glo. Alio mō dr̄ primice
rius qui p̄cedit in portādo cereū in ali/
quo feſto vt hic in fi. glo. rubrice ſ; ſm
canones eſt nomē dignitatis qui ſubeſt
archidiacono. c. vnico de offi. primi. Dr̄
eni prim⁹ in cātu vel in choro qui in a/
liquib⁹ eccleſijs dr̄ cantor ſiue ſuccētor
et vi. l. fi. ff. e. vbi ponūt q̄ttuor p̄uilegia
data primicerijs ſiue ꝓthonotarijs q̄s
illa. l. fi. appellat tribunos. primū ꝙ nō
ꝯpellunt̄ ſtare in officio vltra bienniuz
ſed alij notarij ſtant ꝑ trienniū. ſcd̄m ꝙ
poſt depoſitū officiū nō grauent̄ ad mu
nera ꝑſonalia vt diſcuſſionis et ꝑeq̄tio
nis. tertiū ꝙ inter eos hz locuz p̄latio
tpis vt q̄ prior ē in tpe potior ſit in ho/
nore. quartū eſt ſi finito officio primice
riat⁹ ꝯſequūtur aliā dignitatē ſcz mgr̄i
officioꝝ ꝑinde acſi illud officiū geſſiſſēt
et adminiſtraſſēt licz in veritate nō ad
miniſtraſſent ꝓpter qd̄ p̄ponūt alijs ma
giſtris officioꝝ iā vacantib⁹ ſcz qui iaz
geſſerunt et nunc vacant. d. l. fi. Ex qua
notatur ꝙ prothonotarij ſunt in digni
tate ſpectabili et ſunt notabiles nō tm̄
ratione ſcientie ſed propter multa ob/
ſequia que afferunt in republica vt ſub
ijcit tex. in. d. l. fi. ſm Jo. de pla.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ut dignitatū ordo ſeruetur.

Quia ſ.l.proxima dixit graduū ſeriem
q̄ñq̧ turbari ambitione gr̄a vel alia cau
ſa Ideo inde ſumpta occaſione. Hic tra
ctat de ordine dignitatū Un̄ ſciendum
ꝙ vſurpans ſcienter honorem ſibi inde
bitū crimīe ſacrilegij punit̄.l.i.ſ.c.et vi.
concor.in glo. fina. Et eſt duplex ordo
dignitatum ſcȝ tēporis qui hȝ locū int̄
habentes eq̄lē dignitatē de q̄ ſ̄ de ꝑpo.
ſacri cubi.l.i.in fi. Et ordo q̄litatis ſeu
maioritatis vt in.l.ij.ſ.c.et hic ordo eſt
potētior ꝙ nō curam⁹ de ordīe tp̄is vbi
ꝯſtat de ordīe q̄litatis ſeu maioritatis
ſ̄m Jo.de pla.i.d.l.ij. Ex q̄ nōt ꝙ docto
res et mgr̄i actu legētes dn̄t hōrari a n̄
legētib⁹ et ab his q̄ lecturā dimiſerunt
ꝙ adminiſtrātes actu dn̄t an̄ferri.d.l.ij.

De magiſtris ſcrineoꝝ.

Sup̄ ti.ij.incepit dicere de ſpectabilib⁹
vt eſt primiceri⁹.i.ꝑncipalis int̄ nōrios
et ſcrinearios curie p̄cipis ꝙ ſūt et a/
lij int̄ notarios curie p̄cipis ſpectabi
les vt ſūt mgr̄i ſcrineoꝝ.iō de eis dicit
nō āt intelligas hūc titulū de ſcrinea/
rijs cuiuſlibȝ iudic̄.q̄ acta ꝯficiūt quia
iſti nō ſūt ſpectabiles ſicut illi.cū āt h̄ ti
tu.loq̄t̄ de ſcrinearijs p̄cipis nō extē/
dit̄ ad ſcrinearios alioꝝ iudicum Et de
iſtis ſcrinearijs ꝑncipis loq̄t̄ etiā titul⁹
ſ.de primis ſacro ſcri. Et iſti mgr̄i ſcri
neoꝝ erāt ſ̄m Dy.qui parabāt et pone/
bāt īſtrumēta ⁊ acta ī ſcrineo ipı̄ vt me
moria haberet̄ de eis vt ſ̄ de teſta.mi.l.
ſcrinearios et ſ̄ de fi.īſtru.l.ꝯpationes
circa fi.ſ̄ de appel.l.āpliorē.ſ.i refutato/
rijs et hi ſūt maiores ꝓris ſacroꝝ ſcri/
neoꝝ de q̄b⁹ habes.ſ.de ꝓri.ſacro.ſcri.
in rubrica ſȝ andre. de barulo. hic dicit
ꝙ iſti mgr̄i ſcrineoꝝ q̄ maieſtati ꝑncipis
aſſidē videt̄ vt dr̄ i tex.in.l. vnica.ſ.co.
forte erāt iudices magne curie et ꝓri/
mi ſacroꝝ ſcrineoꝝ ſunt forte notarij a/
ctoꝝ magne curie Et hi mgr̄i ſcrineoꝝ
cū eoꝝ filijs a grauamine priuato et pu
blico ſunt immunes.d.l.vnica.

De comitibus conſiſtorianis.

De aliq̄b⁹ ſp̄cabilib⁹ vt ſt̄ mgr̄i ſcrineo
rū dixit ſ̄ ti.i.veꝝ ꝙ ſūt alij ſpectabiles
vt comites q̄ diu ſteterūt ī palacio ⁊ cō
ſiſtorio p̄cipis.iō de eis dic̄ Un̄ q̄ diu
ſteterūt in cōſiſtorio p̄cipis comites
cōſiſtoriani appellāt̄ et ſp̄alē dignitatē
q̄ ꝓcōſulib⁹ ꝯpetit ꝯſequūt̄.l.i.ſ.c. Et ē
procōſul qui mittit̄ remote ad ꝓuinciā
regēdā vt.l.i.et in rubca.ff.de offi.ꝓcō.

De prepoſitis et tribunis et comiti/bus ſcholarum.

Alias ē.de comitib⁹ ⁊ tribunis ſcho
laꝝ vt in glo.rubrice et ita allegat glo.i
ſ.ti.ij.ſic ꝯtinuat̄ q2 titu.ꝓri. dixit de di
gnitate eoꝝ q̄ diu fuerūt ī ꝯſiſtorio ꝑn/
cipis.nūc x̄o de dignitate et puilegio
ꝑpoſitoꝝ et tribunoꝝ et comitū ſchola/
rū.i.aliq̄ꝝ ſocietatum deputataꝝ ad ſer
uiciū p̄cipis vt ſūt ꝑpoſiti ſiue tribuni
ſchole eoꝝ q̄ ſūt deputati ad epulas pa
rādas ī aula p̄cipis et comit̄.ſup̄ illos
q̄ ſt̄ deputati ad ornatū palacij ꝑncipis
vel curā ſtabuli equoꝝ p̄cipis vt pȝ
in nigro et ꝑpoſiti et tribuni idē ſūt ſcȝ
qui preſūt alijs vt.ff.de re mili.l.officiū
ſ.fi.et vi.gl.in.l.vnica.ſ.c. ꝙ maxīa inq̄
etudo eſt dietim cogitare de epulis Jo
dictū eſt. nolite curare de craſtino ſ̄m
Joh.de pla.in.d.l.vnica.

De comitibus rei militaris.

Dixit ſ̄ de comitib⁹ cōſiſtorij princi
pis ⁊ deīn de comitib⁹ ſcholaꝝ palacij
ipı̄⁹ principis qui oēs ſpectabiles ſunt
vt ſ̄ ti.i.et ij.nūc x̄o de comitib⁹ rei mi/
litaris qui ſilr̄ ſpectabiles ſūt.Et hi co
mites etiā vocabāt̄ p̄cipes.i.maiores
officiales et magiſtri militum.quaſi pri/
ma capiētes ſ̄m gl.in.l.pe.ſ.de apparito
mgr̄i mili. Hic ſciēdū ꝙ q̄ ꝓp̄t ſua bene
merita fact⁹ eſt comes ꝑmi ordīs militū

ꝛ cū eis miſſus eſt ad prouincias tranſ/
marinas cuſtodiendas cōſequit̄ digni/
tatē ꝓcōſulū.l.i.ꝟ.c.ȝ miles adeptus co/
mitiuā.primi ordinis tranſmiſſus cum
militibus ad cuſtodiendū et defēdēdū
prouincias circa mare. Itē ſupplēs vi/
ces mgr̄i militū equiparant̄ ducib⁹ ali/
as ꝓuincias adminiſtrantib⁹ p̄ter egy/
ptū et ponticam diocl.l.ij.ꝟ.eo.

De comitibus et archiatris ſacri palacij.

Dixit titulo precedēti de comitib⁹ mi/
litātib⁹ in armata milicia. nūc vero de
comitib⁹ in milicia inarmi vt ſūt archi/
atri.i.ſummi medici palacij p̄ncipis ab
archos qd̄ eſt princeps vt ſ̄ de ꝓfeſ. et
me.l.medicos et.l.archiatri. Qui medi/
ci cū fuerint adepti comitiuā p̄mi ordi/
nis cōſequūt̄ ſpēalē dignitatē in q̄ ſūt
duces et vicarij p̄ncipis q̄ adminiſtra/
uerūt.l.vnica.ꝟ.e. Et ſciendū ꝙ in curia
p̄ſcipis erāt multi medici q̄ꝝ tres erāt
ordines ſcȝ p̄m⁹ ſcd̄s et terti⁹. et q̄libet
ordo habebat vnū p̄cipnū et ſūmū me/
dicū et ſupiorē q̄ vocabat̄ p̄nceps me/
dicoꝝ et tales vocant̄ archiatri vt.d.l.
medicos. Alij dicūt archiatros oēs me
dicos optimos q̄ ſic pūt facere ſua arte
vt mereāt̄ hīc comitatū ſm Jo.de pla.
in rubrica.

De comitib⁹ q̄ prouincias regunt.

Sup̄ dixit de comitib⁹ ſacri palacij ī
titulo de comitib⁹ cōſiſtorianis. nūc de
comitib⁹ trāſmiſſis ad adminiſtrandū
et regēdū ciuitates ꝛ prouincias et in
eis iuriſdictionē exercentib⁹ q̄ ſūt ſpe/
ctabiles ſicut eſt comes theloſan⁹ licet
aliqui alij comites ſint illuſtres vt di/
cit hic glo.rubrice ꝛ aliq̄ ſunt clariſſimi
Comites āt militū ad menſā et cuſtodi
am principis deputati ſūt illuſtres.vt.l
nemo.ꝟ.de re militari. Et eſt dr̄a inter
rectores ſeu preſides prouinciaꝝ qui ſūt
clariſſimi.l.i.ſ̄ de priua.carce. Et int̄ co
mites prouincias regentes q̄ ſūt ſpecta
biles vt in.l.vnica.ꝟ.e. et oēs iſti comi/
tes excuſant̄ a ꝑſonalibus muneribus
vt notat glo.in.l.eos ſ̄ de.excu.tuto.

De profeſſoribus qui in vrbe conſtantinopolitana docentes ex lege comitiuā meruerunt.

Dictū eſt ſ̄ de comitibus et dignita/
tibus comitiuis ꝑ diuerſa et varia mi/
niſteria et ſeruicia adquiſitis ꝙ aliq̄ exi
ſtendo in cōſiſtorio principis aliqui aſ/
ſumendo curam ſtabuli vel ornatū pa/
lacij aliqui ꝑ cuſtodiam prouincie vltra
vel citra mare aliqui ꝑ regimē prouin/
cie.nunc vero qualiter adipiſcāt̄ comi/
tiuā ꝑ miliciā mgr̄alem. Vn̄ ſciendum
ꝙ grāmatici qui docent grāmaticam ꝛ
ſophiſte qui docent dialecticaȝ et iuriſ/
periti qui ꝑ xx.annos ſciaȝ docuerunt
in vrbe cōſtātinopolitana et q̄ ꝑ illi⁹ ci/
uitatis cetū in arte docendi digni eſti/
mati fuerint ea funguntur dignitate q̄
fungunt̄ vicarij principis.l.vnica.ꝟ.eo.
q̄ ſolet q̄tidie allegari ꝙ doctor q̄ publi
ce legit ꝑ xx.ānos efficit̄ comes vt vo/
luit h̄ glo.ſup rubrica et etiā dux vt vo
catur in.d.l.vnica in x̄bo ex vicaria et
ꝑ ꝯn̄s ſpectabilis eſt ſicut vicarius prin
cipis et alij comites de quib⁹ ſ̄ dictum
eſt ſed iuuenis doctor qui adhuc ꝑ xx.
annos nō legit clariſſim⁹ eſt ſm Jo.de
pla.in.d.l.vnica. Et q̄uis hec lex rubri
ca cum ſuo nigro loquatur de doctori/
bus vrbis conſtantinopolitane tn̄ ideȝ
dicendum de alijs actu legētibus in q̄/
libet regali ciuitate vel vbi eſt priuile/
gium ſtudij generalis ſm bar.et Johā.
de pla.hic Item iſti doctores vocantur
perſone egregie.l.ad egregias.ff.de iu/
iu.et ad hoc vt doctor conſequitur pri/
uilegia de quibus hic multa requirunt̄
de q̄b⁹ vi.h̄ tex.et lati⁹ Jo.de pla.in.d.l
vnica.hec nota vt ſcias ſcribē doctori/
bus debite.

De ſiletiarijs et decurionibus eoꝝ.

Dixit ſ. de plurib' ſeruiẽtib' in palacio pricipis q̃ ſũt adepti ſpeāle dignitate. veꝝ ꝙ ſũt alij ſeruiẽtes in dicto palatio vt ſunt ſilentiarij q̃ ſũt xxx. ⁊ tres ſũt decuriones vt dicit h gl. Jõ de eis dicit q̃ ſũt ſũt ſpectabiles vt. l. oi mõ. §. ĩputari. ff. de inoffi. teſta. Qui ãt ſũt iſti ſeu q̃d ſit eoꝝ officiũ dicit h glo. rubrice ꝙ iſti cõſiliarij principis quib' pñceps ſua ſecreta ſub ſilentio ꝯmittit vt dicit gl. in. d. l. oĩ mõ ꝟſi. ſic exponit. Alij dicũt ꝙ dicũt ſilentiarij q̃ ſiletiũ ĩponũt alijs p' declarationem a principe factã vel a iudicib' palacij in cauſis pncipalit vel ꝑ appellationẽ cognitis. l. precipim'. ſ. de appel. De his ſ. ſilentiarijs et decurionibus obſeruãdũ ꝙ imunes ſũt a collationibus extraordinarijs. l. ij. ꝯ. e. et cõſtituti in ptãte pntũ quicq̃d adq̃rũt occaſione dicte dignitatis retinent tanq̃ caſtrenſe peculiũ nec eis ꝑ parentes auferri pt nec etiã poſt parentũ obitũ fratrib' ꝯferre tenẽt. l. iubem'. ꝯ. e. vbi nõt. bar. eſſe caſũ expſſũ ꝙ fili' militãs in inarmi militia illud qđ adquirit rõne dicte militie appellat peculiũ q̃ſi caſtrenſe adeo ꝙ ipm ſibi retinere pt inuito pře nec tenet cõferre frib' et dñt cõueniri et eoꝝ vxores ciuilit et criminalit corã mgr̃o officioꝝ ñ corã alio. l. ne ad diuerſa. ꝯ. e. et vi. l. i. ex q̃ notat ꝙ pñceps adorat alij ſalutãt vt barones vt dicit glo. in. d. l. i. ex hoc infert ibi ange. ꝙ nullus ſe dz genuflectẽ q̃ corã pñcipe vl' papa oſculato pede vt dic gl. i. l. i. ꝯ. de domeſ.

De domeſticis ⁊ protectoribus.

Sup̃ dixit de dignitate ꝯſiliarioꝝ et ſecretarioꝝ pncipis. nũc ꝟo de dignitate alioꝝ domeſticoꝝ et ꝓtectoꝝ. Et dicunt domeſtici pncipis ꝙ ſunt ei valde familiares et noti' vt ſũt tẽplarij ⁊ alij fr̃es vt dicit h gl. ꝓtectores ꝟo ſũt q̃dã milites fortes q̃ ſtãt armati corã pncipe ad protegẽdũ eũ. Et iſti tã domeſtici q̃ ꝓtectores erãt plures et habebãt ſuos primicerios vt dicit h gl. rubrice et pmicerĩ' domeſticoꝝ et ꝓtectoꝝ fungit dignitate ſpeciali. alij domeſtici et ꝓtectores vſq̃ ad x. ſequentes p' primiceriũ ſũt clariſſimi. l. ij. ꝯ. e. Alijs vero vltra x. nõ dat priuilegiũ ꝑ iſtã. l. vt dicit ibi g. Jtẽ ſi domeſticus vel protector añ finitum officium deceſſerit heres eius ſalarium totius anni ⁊ etiam ſubſequentis anni ꝑcipiet. l. fi. ꝯ. e. Et eſt hic caſus ſpecialis quod in heredibus aliorum officialium non repitur quia ſolum ꝑcipient ſalarium illius anni quod ꝑcepiſſet defunctus ſi vixiſſet vt ꝯ. titu. ij. l. ſi q̃s et ſ. de aduoca. diuer. iudi. l. poſt duos. §. fi. de quo pleniſſime per bar. in. l. i. §. diuus. ff. de va. et extraor. cogni.

De prepoſitis laboꝝ.

Alias labarum. ſic cõtinuatur. dixit in precedenti titulo de dignitate et beneficijs domeſticorum et protectorum pncipis. nunc vero de dignitate et honore prepoſitorum laborum. Erat enĩ laborum vt dicit hic glo. rubrice ſignum bellicum ex auro ⁊ lapidibus precioſis contextũ quod prius a conſtãtino erat inuentum quod poſtea in vexillum crucis poſt eius inuentionem transformauit. Et et eſt ſyncopa laborum vel labarum pro labororum vel labararum ſicut deum pro deorum Prepoſiti ergo iſtis ſignis bellicis conficiendis vel conferendis vel ferendis dicebantur prepoſiti labarum vel laborum. Et hic prepoſiti equiparantur in dignitate conſularibus et a muneribus patrimonialibus excuſantur. l. vnica. ꝯ. eo. glo. tamen rubrice dat etiam alias expoſitiones vi. eã que dicit ꝙ erant qui erant labijs corrigẽdis eoꝝ qui male loquebant de principe. dicti a labijs.

De proximis ſacroꝝ ſcrineoꝝ ceteriſq̃ qui in ſacris ſcrineis militant.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tituli.

Dixit ſ̃ de dignitatibus et ꝑuilegijs
domeſticoꝝ et ꝓtectoꝝ ⁊ ꝑpoſitoꝝ labo
rũ.nũc ꝟo.de dignitatib⁹ et ꝑuilegijs ꝓ
ximoꝝ ſacroꝝ ſcrineoꝝ Erãt eñ tria ſcri
nea ſiue camere ꝑncipis vt dicit h̃ gl.ru
brice. Primũ erat epl̃aꝝ miſſaꝝ ꝑncipi
et a pñcipe Scd̃m erat libelloꝝ cõuen
tionaliũ et cognitionũ cãꝝ Tertiũ erat
depoſitionũ ſcripturaꝝ ꝑncipis ꝯſeruã
daꝝ.i. mẽorie vt regiſtrũ Qui ḡ ꝑpone/
banť iſtis ſcrineis vocabanť ꝓximi ſiue
ꝑpoſiti ſacroꝝ ſcrineoꝝ ſic dicti ꝙ ma/
gis ꝓximi erãt pñcipi ꝙ̃ ceteri nõrij ⁊
cuſtodes ſcripturaꝝ q̃ plures erãt ſub
iſtis ꝓximis vt dicit gl.rubrice.Et q̃dã
hñt in rubrica de ꝓximis ⁊ q̃dã de ꝑpo
ſitis ⁊c.In idẽ redit ſm gl.et iſti ſũt ſpe
ctabiles ſm Jo.de pla.vi. lati⁹ qd̃ dixi
ſ̃ de magiſt.ſcri.Hic ſciendũ ꝙ hi ꝓxi
mi ſacro ſcri. ſũt imunes ab extraordina/
rijs munerib⁹ et ſordidis et poſſeſſiões
eoꝝ tenẽť ſolũ ſoluere tributũ ordina/
rie ꝑſtatiõis.ꝟ.iubem⁹.ꝟ.c. et vi.l.i ſacris
.ꝟ.c.ꝙ abſentans ſe ꝑ licẽtiã ad tp̃s con/
ceſſũ nõ ꝑdit interi ꝑuilegia ⁊ imuni/
tates ſibi cõceſſas ꝙ abſens ad tp̃s re/
ditur⁹ dʒ ꝑñs eẽ.l.ex facto.ff.de heredi.
inſti.Et dic glo.in.d.l.ſacris ꝙ ſi ꝓxim⁹
ſacro ſcri.abſentãs ſe ꝑ licẽtiã ꝯueniať
in loco ad quẽ ꝓfect⁹ eſt forte in ꝓpria
ciuitate ꝙ nihilomin⁹ hʒ priuilegiũ fo
ri ſcʒ vt interim nõ poſſit ibi cõueniri
ſʒ dʒ cõueniri corã ſuo ſpẽali iudice mi/
litãtiũ in ſacris ſcrineis.l.in ſacris.ij.ꝟ.c
¶ Et iſte intellect⁹ ſm andre.eſt valde
nõbilis ꝓ ſcholari q̃ tp̃e vacationũ re/
uertiť domũ imediate reditur⁹ ad ſtudi
um in principio ſtudij vt interim hẽat
priuilegiũ ip̃e vxoꝛ liberi et famuli vt
de obligationibus ꝯ̃ctis añq̃ iuiſſent ad
ſtudiũ nõ poſſent ibi cõueniri ſicut non
poſſint exñtes in ſtudio in q̃ fingũť eẽ
cũ abſint ad tp̃s imediate r̃dituri ad ſtu
diũ de q̃ vi. Jo.de pla. in.l.ij.ſ̃ de inco.

De agentibus in rebus.

Quia agẽtes in rebus ſunt priuilegi
ati ad ſilitudinẽ militãtiũ in ſacris ſcri/
neis de q̃b⁹ dictũ ẽ ſ̃ ti. ꝓxi.iõ p⁹ illos
ſubiũgit hũc titulũ. Et dicũť agẽtes in
reb⁹ de q̃b⁹ fit mẽtio ꝑ gl.ꝟ.de curioſis
.l.ij.Et eſt officiũ agẽtiũ in reb⁹ curã ha
bere ſuꝑ euectiõib⁹ curſus publici poꝛ
tãdo pecuniã publicã ꝑ ꝓuinciã naues
cõducẽdo et aĩalia ad ferendũ ãnonam
vt i.d.l.ij.vñ dic de agẽtib⁹ i reb⁹.i.opã
tibus in reb⁹ ſcʒ vehendis ꝑ ꝓuincias
Et iſti erãt plures diuiſi ꝑ diuerſos nu
meros vt.ꝟ.c.l.iij.Et q̃lbʒ nũer⁹ hẽbat
ſuũ ꝑpoſitũ ꝑ mgr̃m officioꝝ ꝑponẽdũ
et principẽ hẽbãt Pñcipes ꝟo iſtoꝝ a/
gẽtiũ in reb⁹ ſũt illi q̃ palmã laborũ et
meriti ꝑ lapſũ xxv.ãnoꝝ poſtea ꝑ ꝑnci/
pẽ quieti traditi cõſecuti ſũt ſcʒ palmã
laborũ et de iſtis loquiť lex .i.et iij.et ꝑ
totũ.ꝟ.de prin. agen.in re. Et ſic ſm ali/
q̃s ſũt h̃ tres tituli.prim⁹ de agentibus
in reb⁹.ſcd̃s eſt añ.l.agẽtes.ꝟ.c. vbi aliq̃
hñt rubricã de ꝑpoſitis agẽtib⁹ in reb⁹
terti⁹ eſt de principib⁹ agẽtib⁹ in reb⁹ ⁊
ita videť h̃ habuiſſe bar.ſm ange.ſʒ gl.
h̃ et cõiter oẽs libri hñt ſolũ duas ru/
bricas ſcʒ de agẽtib⁹ in reb⁹ et de ꝑnci.
agẽ.in re.nã ꝑpoſiti vocãť ꝑncipes qui
poſtea efficiũť pñcipes aſſiduitate labo
rũ.ꝟ.agẽtes.ꝟ.c. Et ſũt iſti pñcipes ſpe/
ctabiles ſm Jo.de pla.Hic ſciẽdũ ꝙ a/
gẽtes in reb⁹ et eoꝝ ſui vxores et libe/
ri ſiue agãt ꝑ ſe ſiue ꝑ ꝓcuratores eoꝝ ſi
ue ꝯueniantť hñt circa ſoluẽdas ſportu/
las ꝑuilegium qd̃ hñt in ſacris ſcrineis
militãtes nec cogũť dare fideiuſſões ex
ũeos de iudicio ſiſti ſʒ ſufficit fideiuſſoꝛ
de ſuo nũero in reb⁹ agẽtiũ.l.fi.ꝟ.c.ex q̃
colligiť argumẽtũ exꝑſſũ ꝙ ſcholaris
ſtudẽs matriculat⁹ cõuẽt⁹ vel accuſat⁹
nõ cogiť dare extraneos fideiuſſores ſʒ ſuf
ficit dare alios ſcholares ꝓ fideiuſſori/
bus vt h̃ et hoc tenet Ja.de bel.in auc.
de exhibẽ. re.ꝟ.ſuſcepto.coll. v.ſm Jo.
de pla.h̃.Qui etiã dic ibi ꝙ liberalitas

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

principis dꝫ trahi ad augumentũ non ad diminutionẽ aliaꝝ dignitatũ.ſi ꝗ ſtatutũ dicat ꝙ ſcholares tractẽt vt ciues nõ ꝓpterea tollũt eis alia priuilegia q̃ hñt vltra ciues argu.hu9.l.ꝛ.l.in ſacris ꝭ titu.proximo.

De principibus agentib9 in rebus.

Sup̃ dixit de agentib9 in reb9 in genere.nũc ꝯo dicit in ſpecie de ipoꝝ pn/cipib9 et dic vt dixi ꝭ rubrica proxi. Hi eni principes agentes in reb9 dignitate cõſulari decorant.l.ꝓcõſulares.ꝭ.eo. vñ ſũt ſpectabiles Itẽ cõſequñt comitiuaꝫ dignitatẽ p̃mi ordinis.l.principes.ꝭ.eo. et nõ p̃t vocari ad aliq̃s publicas vel priuatas fũctiões niſi de principis cõ/ſcia nec vocari p̃t coram aliquo iudice niſi coram principe.l.i.ꝭ.eo.

De curioſis et ſtationarijs.

Cõtinua vt in gl. Dictũ eſt ꝭ de agẽti/bus in reb9.i.opantib9 et exercitiũ pre/bentib9 circa euectiões reꝝ q̃ deferunt p ꝓuĩcias p curſũ publicũ et etiã dictũ eſt de p̃ncipib9 dictoꝝ agẽtiũ veꝝ ꝙ curioſi et ſtationarij ſũt acceſſorij ad idem officiũ ꝙ ſũt ex ipis agẽtib9 ad hoc officiũ deputati a mgr̃o officioꝝ q̃ ordinat matriculã iſtoꝝ agentiũ in reb9 ad di/uerſa miniſteria vt ꝭ ti.ij.l.matriculã.ĩo de eis dicit Et curioſi ſũt q̃ tũc hñt cu/rã inq̃rendi et inueſtigandi et iudicib9 denũciãdi et remittendi criminoſos cõmittẽtes aliq̃ maleficia circa publicas euectiões et curſũ publicũ et ipi idem vocant ſtationarij vt dicit glo.in.l.i.ꝭ.eo.quia hñt ſtatiões et mãſiones ſuas in diuerſis ptib9 ꝓuĩciaꝝ circa publicuꝫ curſũ et iſti etiã vocãt irenarche de quibus in.l.vnica ꝭ de irenarchis. Et qui hñt cuſtodiã circa limina impij vocant liminarche.ff.de ſ. fugi.l.pe.Et ẽ offi/ciũ curioſi ſeu ſtationarij ꝙ dñt malefacta nũciare et denũciata ꝓbare.nõ aũt criminoſos carcerare.l.i.ꝭ.e.dicit tñ Jo. de pla.ꝙ incarcerare ꝛ alia q̃ ſunt meri impij pñt p̃ſcribi Itẽ denũciãs ſi nõ ꝓbat nõ tenet pena talionis ſꝫ extraordiarie c.i.ex de calum.Et ſolꝫ allegari iſta.l.ꝙ denũciãtes nõ ꝓbãtes tenẽt ad expeñ Item nõ ꝙ non ſtat relatiõi officialis ad denũciandũ malefacto deputati ſꝫ dꝫ aſſiſtere ꝛ illã ꝓbare vt d.l.i.

De palatinis ſacraꝝ largitionum et rerum priuatarum.

Sup̃ dixit de officialib9 hñtib9 curã ſup euectiõib9 curſ9 publici et coꝝ q̃ deferũt ad exercitũ veꝝ ꝙ ſũt alij officia/les palatini hñtes curã largitionũ.i.eorũ q̃ ꝓuĩciales largiũt fiſco vel ipi ceſari ĩo de eis et coꝝ dignitatib9 dicit Et dĩt h̃ titul9 ab illo de exactorib9 tributo/rũ ꝙ ibi de ipoꝝ officio exercẽdo/ h̃ ꝯo de imunitatib9 et ꝑuilegijs et dignitatib9 coꝝ Itẽ dĩt ab illo ꝭ de ca.largi.ti.ꝙ ibi de q̃ntitate et mõ coꝝ q̃ ſolui dñt.h̃ ꝯo de palatinis curã exigẽdoꝝ hñtib9. Vñ ſciendũ ꝙ palatini dicũt dupliciṫ Pri̊o ſumunt ſtricte ꝓ his q̃ mittũt ad exigẽdũ debita.fiſcalia et iſti dicũt vicarij palatini ſacraꝝ largitionũ et primo/nialiũ p̃cipis de q̃b9 h̃ dĩ Sc̈do mõ accipit palatin9 large ꝓ q̊cũq; hñte officium in palacio et ĩ hac ſignificatiõe põt ſumi p̃poſit9 ſacri cubiculi et ꝓrim9.ſa.ſcri.et ſiles ſm andre. de barn.in.l.i.ꝭ.e. Et hi palatini de q̃b9 h̃ dĩ ſũt ĩmunes a ſordidis ꝛ extraordinarijs munerib9 ſꝫ te/nent ſoluẽ capitatiões ꝓ capitib9.d.l.i. qḋ ꝓcedit etiã p9 officiũ depoſituꝫ.l.ab officio.ꝭ.e.ꝛ l.palatinos Et vi.l.null9.ꝭ.e ꝙ palatin9 theſaurari9 vel officialꝭ co/mitis theſauroꝝ q̃ ſemel male ſe habuit in officio nõ p̃t ãpli9 ad idẽ officiũ ſiue dignitateꝫ neq; ad aliã aſpirare Et nõ hãc.l.ꝭ theſaurarios ſeu conſeruatores monete cõis ſeu cõitatis ꝙ ſi repti fuerint aliquã fraudem cõmiſiſſe in officio priuãtur et illo et omni alio et dignita/

te ſm bar. et Joh. de pla. in. d. l. nullus.

De ſtratoribus.

Dictũ eſt ſ. de palatinis diſcurrẽtib⁹ ꝑ ꝓuĩcias pro exactionib⁹ publicis faciẽdis cõpmẽdo et puniẽdo eoꝝ malã opationẽ. nũc ꝟo refrenat ĩmoderatã extorſionẽ ſtratoꝝ. i. ſtabularioꝝ regũ comitum et alioꝝ dñoꝝ prouincialiũ equos donãtiũ a donatorijs eoꝝ. Et loquitur hic de regib⁹ et pñcipib⁹ prouincialibus et eoꝝ ſtratoribus vt. j. e. l. vnica in glo. i. in fi. Et dr̃ ſtrator ſtabularius qui peſt equis ſtabuli vt dicit glo. rubrice h̃. Et dicitur a ſterno nis. ere. Jñ ſtratorium id eſt ſtabulũ vide in. d. glo. rubrice. Vñ ſciendũ ꝙ vn⁹ ſolidus ſtratoribus id eſt preſidentib⁹ ſtabulis ſtipendij nomine dandus eſt tãtũdem qꝫ eis dari pt a donatarijs quib⁹ equi donanẽ a dñis ſuis et nõ vltra. ⁊ pena ĩponĩẽ dãti vltra. ⁊ iudici hoc nõ vendicanti. l. vnica. j. e. et eſt ratio ꝙ pſumiẽ donãs pl⁹ velle corrũpe ſtratorẽ vt inducat dñm ad donandũ ſm ange. et vi. glo. i. in. l. vnica. j. eo.

De caſtrenſianis et miniſterianis.

Alias de caſtrenſiarijs et miniſtrarijs alias de conſiſtorianis et miniſterianis Sic cõtinuaẽ dixit ſ. de pluribus officijs prouincialibus palatinoꝝ. nunc vero de alio officio palatinoꝝ in prouĩcijs videlꝫ caſtrenſianoꝝ et miniſterianoꝝ. i. eoꝝ qui ꝑerant caſtris ſiue tentorijs principis ordinãdis Et dicit gl. rubrice ꝙ erãt plures et eligebanẽ decani vt. j. ti. proxi. Et menſores qui menſurabant menia iuxta caſtrũ vel ſilia. j. ti. ij. l. vnica Jtem hi caſtrenſiarij et eoꝝ matres et vxores nõ pñt cõueniri in cauſa ciuili vel crimĩali niſi ſub comite caſtrenſianoꝝ. l. hi qui. j. e. et. l. fi.

De decanis.

Dictum eſt ſ. de caſtrenſianis ⁊ miniſterianis veꝝ quia illi eligũtur ex decanis vt ſ. ti. proxi. iõ ſeqẽ titulus de decanis Et dr̃ decan⁹ a deca qđ eſt decẽ q̃ſi ſocietas decẽ viroꝝ vel ꝑpoſit⁹ decẽ viroꝝ Jñ decaniſſa. i. vxor decani vt dicit hic glo. Dicũẽ etiã decani qñqꝫ idẽ qđ canonici. l. nõ plures et. l. qui ſub ꝑtextu ſ. de ſacroſãc. eccle. Et h̃ ñ declaraẽ qđ ſit officiũ iſtoꝝ decanoꝝ ſeculariũ ſꝫ dicit andre. de barn. ꝙ ꝑerãt forte decẽ agentib⁹. Hi ãt decani intẽdentes famulationibus ſeu ſeruitijs principis ſunt corã mgr̃o officioꝝ et nõ corã alio magiſtratu cõueniendi. l. noſtre. j. e.

De menſoribus.

Quia mẽſores ſunt acceſſorij ad caſtrẽſianos vt metianẽ q̃ntitatẽ lignoꝝ ncãrioꝝ ad caſtra principis et q̃ntitatẽ grani et victualiũ et q̃ntitatẽ hoĩm et q̃ntitatẽ hoſpitioꝝ ꝓ militib⁹ vt. j. de metatl. l. vnica Jõ de eis hic ſubijcit et de eorum dignitate adquirenda Et hic conſequũtur ſpectabilẽ dignitatẽ ſm Johã. de pla. ꝑ. l. vnicam. j. e.

De priuilegijs eoꝝ qui in ſacro palacio militant.

Dixit ſ. de pluribus et diuerſis officijs palatinoꝝ ⁊ eoꝝ dignitatib⁹ in ſpẽ nũc ꝟo generaliẽ dat eis ꝑuilegia et ĩmunitates a ſordidis et extraordinarijs muneribus realibus et ꝑſonalib⁹ et eorum liberis nepotibus et mancipijs. j. e. ꝑ totum Et ſumitur hic palatinus large ꝓ omni habẽte officiũ in palacio ꝑncipis ſm Johan. de pla. in rubrica hic.

De priuilegijs ſcholarũ.

Priuilegia palatinorum ſ. tractauit nunc vero priuilegia ſcholarum in quibus tyrones id eſt noui milites militando addiſcunt artem militarem et ſic ponitur ſchola pro loco Vel dic ſcholarũ id eſt ſocietatũ militũ vt in glo. rubrice

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hic et vide quod dixi ſ̄ de tribu. et comi.ſchola. Que ſocietas militum habet multa priuilegia videlʒ illa que hʒ proximus ſacroꝝ ſcrineoꝝ et agentes in rebus et eoꝝ principes ⁊ conſiſtoriani tā in vrbe ꝙ̃ in prouincijs.l.fi.§.eo.

De caſtrenſi omnium palatinorum peculio.

Dictū eſt ſ̄ generalit̄ de priuilegijs omniū palatinoꝝ.nūc ſpecialit̄ dicit de peculijs ipoꝝ et loquit̄ hic ſm gl. rubrice de militibus palacij qui principē ſequūtur ſed tn̄ idem eſt etiam de alijs numeris et legionibus militū vt.§.de re mili.§.nemo miles Et intellige de militibus filijsfa. quia patresfa. nō hn̄t peculium ſed patrimoniuʒ et ꝙ̃ cito filiusfa.efficitur paterfa.peculiū ꝑdit nomen peculij et vocatur patrimoniū.l.fi. in fi.ſ̄ de inoffi.teſta.ſm Johā.de pla.hic de hoc et de multiplici peculio vi.quod dixi ſ̄ de epiſ.et cleri.et.ff.de pecu.Et eſt h.l.vnica ꝙ milites palatini qui multis priuilegijs muniti ſunt quicquid adquirunt vel ꝑſimonia vel donatione principis eis cedit in caſtrenſe peculium ſicut id quod in caſtris adquirunt prolixitates itinerum et difficultates exercendo Et nota tex.qui loquitur de puluere a quo milites non ſunt īmunes nec a labore et ſic facit pro illo vulgato vbi exercitus ibi aſcendunt pulueres.

De equeſtri dignitate.

De militibus palatinis.dixit in prececedenti titu.nunc vero de militibus ex̄ palacium exiſtentibus in vrbe tamen q̄ preſunt alijs militibus ad cuſtodiam vrbis deputatis et hi ſunt in ſecūdo gradu dignitatis poſt clariſſimos.l. vnica §.e.et ſic patet hic ꝙ vltra clariſſimam dignitatem eſt dare primum et ſecundū gradum que dignitas eſt minor ceteris.Et intellige de militibus equeſtrū bus ꝑpoſitis alijs quia ſimplex militia non eſt dignitas vt dicit glo.hic in.d.l. vnica quā nota Dic tamen hoc verum ꝙ non eſt dignitas connumerata inter gradus dignitatis de quibus per doc. in.l.fi.ſ̄ de decu.ſed milicia cum prepoſitura vt ſunt capitanei ⁊c̄. bene eſt dignitas vt probatur in.d.l. vnica.

De ꝑfectiſſimatus dignitate.

Dixit ſ̄ de dignitate equeſtri. nunc de alia que vocatur dignitas ꝑfectiſſimatus. Et erat dignitas ſm glo. rubrice forte vt eſſet dictus perfectiſſimus miles qui ad hanc dignitatem eligebatur Et quale fuit eius officium hic non declarat̄ niſi forte eſſet qui in vrbe coronat imperatoreʒ et imperator ſoluit oīa eiꝰ debita de quo facit bar. mentionem in l.i.in princi.ff. ſi qs ex teſ.li. eſſe iuſ.fu. ſm Johan.de pla. Hic ſciendum ꝙ obnoxij ſeruili vel curiali conditioni vel alterius vilis miniſterij operator vel huius honoris precio redemptor non admittitur ad dignitatem perfectiſſimatꝰ §.eo.l.vnica.

Qui militare poſſunt vel non.et de ſeruis ad militiā vel dignitatem aſpirantibus et vt nemo duplici militia vel dignitate ſil' vtatur.

De militibus ⁊ dignitatibus ſ̄ dixit verum quia non omnes ad militiā vel dignitatem vel ad duplicē dignitatem aſpirare pn̄t ideo ſubſequenter ponit̄ hic titulus Hic ſciendum ꝙ coloni vel ſaltuenſes ad militiam armatā volentes vel inuiti non ſunt admittendi.l.cura.§.e. Idē de exiſtentibus curialis vel cohortalis conditiōis.l.omnes.§.e. Itē in fraudeʒ ciuilium munerū nullus armate militie nomen poteſt aſſumere.l.ij §.eo.Iteʒ ſerui qui de poſt militiaʒ dominis ſcientibus adepti ſunt efficiētur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

liberi et iure patronatus non ſunt ſub/
iecti ſed ſi eis ignorantibus in ſeruitu/
tem rediguntur.l.pe.ꝗ.eo. Ex qua nota
ſm bar.probari ignorantiam eo ipſo ꝙ
cōtrarium non probatur et ad hoc alle/
gatur ſm eum ad idez.l.fi.ꝗ.e.ex qua no
tat bar.preſcriptionē nō currere igno/
ranti hoc eſt verꝫ ad incōmoduz ſed ad
cōmodum ignorantis bene currit ſic in
telligitur.l.genero.ff.de infami. Itē vo
lens militare ſe debet offerre ei qui ius
habet probandi ſcz magiſtro officioruz
l.i.ꝗ.e.et ille debet examinare eū Et ex/
aminatio illa debet plura cōtinere Pri
mo examinandus eſt de qua plaga mū/
di eſt. Itē an ex vilibus vel rure et in
qua etate ſint tyrones eligendi et vul/
tus ⁊ corporis inſpectio eſt habēda vñ
omnes nationes que vicine ſūt ſoli ni/
mio calore ſiccitatis ampli⁹ quidē ſape
ſed minus habere ſanguinis dicuntur
⁊ ideo metuunt vulnera et exiguū ſan/
guinem ſe habere nouerūt Septentrio/
nales vero remoti a ſolis ardoribus et
largo ſanguine redūdantes ſunt ad bel
la promptiſſimi vñ eligendi ſūt milites
quib⁹ ⁊ copia ſanguinis ſuppetit ad vul
nerum mortis ꝗꝫ contēptum Itē plebs
villana et ruſticana armis dicit̃ apti/
or quia ſub tuto labore nutritur ſolis
patiens imbre negligens balneorum ne
ſcia deliciarꝫ ignara ſimplicis animi par
uo contēta duratis ad oīm malorꝫ tpan
tiam membris Interdum tamē neceſſi/
tas egit etiam vrbanos ad arma cōpelli
In ſumma marcio opi deputandus eſt
adoleſcens vigilans recta ceruice lato
pectore humeris muſculoſis valentib⁹
digitis longioribus brachijs vētre mo
dicus cruribus ſupfluam carnem nō ha
bentibus ſed neruorꝫ duricia collectis
Hec ſunt que examinabūt̃ in tyrone ⁊
multa alia de quibus vi. Jo.de pla.in.l
fi.ꝗ.e. Ultima ps rubrice clara eſt et pōt
allegari pro lege et cōcor.l.is quidē.ꝗ.e
que.l.dat regulā generalē ne quis poſ/
ſet habere plura officia ſm bar.

Negociatores ne militent.

Dictū eſt in titulo ꝑcedenti de aliquib⁹
qui militare nō pñt vt ſūt ſerui coloni
⁊c.verum quia ſunt etiam alij militare
prohibiti ꝓpter vile miniſterium quod
exercent.ideo de eis hic ſubijcit et alle/
gatur iſta rubrica pro.l. excipiuntur tñ
argenti diſtractores qui non ad ornatā
militiam ſed ad aliam q̄ncunqꝫ accedere
poſſunt.l.vnica.ꝗ.e. Ratio quia mēores
diſtractionis argenti non eſſent conti/
nue armis intenti ꝓut eſſe debent mili/
tantes in armis.l.milites ꝭ loca. Ratio
aūt rubrice eſt non vilitas pſone ſed vi
litas artificij.l.ne quis ꝭ de digni.

De re militari.

Dictū eſt ꝭ in ꝑcedentibus titulis qui
pñt militare et qui nō. nunc vero dicit
de rebus et negocijs ipſorꝫ militantium
Hic aduertendū ꝙ miles capt⁹ ab ho/
ſtibus et poſtliminio reuerſus non con
ſequitur ſtipendia vel donaria medij tē
poris quo ſtetit in captiuitate.l.i.ꝗ.e.et
nota contra milites nr̄i tp̄is qui capiū/
unt̃ in bello quia non debent habere ſa
larium pro tp̄e quo ſteterunt capti hoc
intellige qñ eorꝫ leuitate et negligentia
capiūt̃ ſecus in his qui improuiſe capi/
untur et ſine eorꝫ negligentia forte duz
iter conſuetū faciunt vel eplās ferunt
vt dicit glo.in.d.l.i. Et eſt in argumen/
tum.hec.l.ꝙ ſi ambaſiator capiatur a la/
tronib⁹ vel inimicis ſua culpa vel ne/
gligētia ꝙ pro tp̄e captiuitatis non de/
bet habere ſalariū nec debent ei damna
refici alias ſecus de quo plene ꝑ bar.in
l.ſi ſeru⁹.§.quo vero.ff.de fur. Item bo
na militis in deſertiōe defuncti cōfiſcā
tur.l.defunctorꝫ.ꝗ.e.et vi.l.ſemel.ꝗ.e.ꝙ
dimiſſus a militia ex cauſa egritudinis
non reaſſumit̃ ad militiā ſuperueniēte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſanitate et ſic ſm dy.ceſſante cā nō ceſ/
ſat effectus Et ſumit bona p̄ctica ex.d.l.
ſemel.ne vulnerans alium incurrat pe/
nam mortis ex lege cornelia ſubſequen
te morte vulnerati vt iudex mittat me/
dicos ad infirmū qui ſi referāt vulnēa
nō eē mortalia licz infirm⁹ poſtea mori
atur cenſeat poti⁹ mortu⁹ ex mala cu/
ſtodia q̄ȝ ex vulnere ꝓpter quod vulne
rans debebit condemnari.de vulnera/
to nō aūt de occiſo hec procedūt ſi hec
facta ſunt cū cauſe cognitione ſm Jo.
de pla.in.d.l.ſemel Item ſi medici retu
lerunt aliquem letaliter vulneratum q̄
tamen poſtea curatus eſt debet vulnēa
tor condēnari de vulnere letali et erit
idē acſi occidiſſet ſm eū ꝙ videt curat⁹
potius caſu fortuito ſm euz. Et vi.l.cū
ſup̄.j.e.ꝙ cū exercit⁹ ſiue legiones mili/
tū conſiſtūt ſup ripas fluminis vt nul/
lus audeat fedare aquas ſe nudū balne
ando vel equos ſudantes lauando ſed
procul in inferiori p̄te fluminis hoc fa/
ciet Et nota iſtā.l. contra pediſſequas
lauantes pannos imūdos in ſublimita
te fluminis p̄ ciuitatem decurrentis vt
poſſint prohiberi et contra eos qui in/
uerecunde more beſtiarū ſe balneāt oīa
impudica membra oſtendendo in con/
ſpectu gentiū Eſt enī impudicū nuduz
incedere ⁊ ſe nudū conſpectib⁹ hoīm ex
hibere vt p̄tz hic Itē milites armoruz
exercitio et publicis vtilitatibus intē
dere debēt nō āt agroꝝ cultui vel aīa/
liuz cuſtodie vel mercimonioꝝ queſtui
in contrariū facientes puniunt.l. mili/
tes.j.e.nec pn̄t ciuiles curas aſſumere
l. militares.j.e.

De caſtrenſi peculio militum et prefecti annone.

Dictū eſt ſ̄ de re militari et quia inter
res militares continetur peculiū caſtrē
ſe.ideo de eo tractat Et quia non ſoluz
milites armati equites vel pedites ha
bent caſtrenſe peculium ſed et aliȷ̄ non
armati qui p̄ſunt dignitatibus vt prefe
cti ānonaꝝ ideo de eoꝝ peculio ſubiicit
De hac tn̄ ſcda p̄te rubce nihil h̄ ī tex.
et ſic rubrica eſt generalior nigro Hic
ſciendū ꝙ res mobiles donate ob cauſā
militie a patre matre vel ab aliȷ̄s cōmi/
litis vel extraneis et queſita in caſtris
occaſione militie in caſtrenſi peculio nu
merant ſed matris hereditas vel p̄diū
donatū in peculio caſtrenſi nō eſt. ſi aūt
ſit emptū ex caſtrenſi peculio dicitur eē
caſtrenſe.l.i.j.e. Et nota ꝙ res empta ex
caſtrenſi peculio dicitur eſſe caſtrenſis
et eodē mō de re empta ex profecticio
vel aduēticio ſm bar.in.d.l.i. Ex q̄ ha/
bes ꝙ q̄uis imobilia donata a patre fi/
lio in poteſtate non cadant in caſtrenſi
peculio.l.ſi filius ſ̄ fa.hercis. tn̄ heredi/
tas etiā res immobiles continens reli/
cta a cōmilitante vel cognatis vel ex/
traneis in militia notis et contempla/
tione milicie cedunt in caſtrenſi peculio
vt.d.l.i.et.l.miles filiusfa. et.l. ſi forte a
p̄rio ſenſu.ff.e.et.l.cū allegas.j.co. Mas
enī res peculiȷ̄ vel q̄ſi pōt filiusfa. alie/
nare ſine conſenſu patris ſed non res
alteri⁹ peculiȷ̄.l.iȷ̄.j.e. Et mortuo filiofa.
pater occupat ei⁹ peculiū caſtrenſe iure
patrio nō vt heres.l.intellig.j.e. vnde
militia nō ſoluit patriā p̄tātē.l.errat.j.e
Itē milites ſcriniariȷ̄ et exceptores et
ceteri militātes h̄n̄t caſtrēſe peculium
.l.fina.j.co.

De erogatione militaris annone.

Dixit ſ̄ de caſtrenſi peculio et ſic de
lucro militū.nūc ꝟo de expēſa et alimo
nia ipoꝝ ſcz q̄d et vn̄ habeant ſua ſtipē
dia et ꝓuiſiones ad alimēta vt in glo.
rubrice. Hic ſciendū ꝙ t̄pe expeditiōis
dz ēdi militib⁹ duob⁹ dieb⁹ panis buc/
cellat⁹.i.bis coct⁹.et tertio die panis in
teger nō bis coct⁹ et vno die vinum et
alio die acetū et vno die lardū et duob⁹
diebus carnes arietine.l.i.j.e. De rōne
vi. Jo.de pla.in.d.l.ex q̄ nota ꝙ appella

tione vini nõ venit acetuʒ licʒ veniat
de vino. et appellatiõe carnis nõ venit
lardũ ꝙ ponunt̃ vt diuerſa ħ ſm bar. Et
ꝓ poſt kalẽdas nouẽbris militib⁹ vinum
nouũ nõ vet⁹ tribuit̃. l. iubem⁹. ſ. e. Item
vbi milites ꝓ ãnona res accipiũt eſtia/
ri dʒ ãnona ꝓut vendit̃ in foro reꝝ ve/
naliũ. l. ſeptẽ. ſ. e. Et ſm hanc lecturã nõ
caſum expreſſũ ꝙ q̃ntuʒ frumẽtũ valʒ
vel alie res mobiles venales nũꝙ dʒ
inſpici niſi in loco publici fori et q̃nto
ibi vẽdi potuiſſent. vñ ſi pt vendi mul
to pl⁹ vel multo min⁹ ex foꝝ nõ debem⁹
illũ locũ inſpicere ſed eſtiationẽ ſꝑ cõſi/
derare debem⁹ ſm locũ publici fori ſm
bar. in. d. l. ſeptẽ. Et eſt preſtãda ãnona
militib⁹ ſingulis dieb⁹ et añ lapſũ ãni.
ſi eã nolũt recipe fiſci cõmodis applicat̃
l. fortiſſimi. ſ. e. Et dicit bar. nõdũ hunc
tex. ꝯ doctores et ſtipẽdiarios cõis qui
nolũt recipe pagamẽtũ tpe debito nam
lapſo tpe nõ pñt petere et eſt ſpẽale in
republica ſecus eſt in ꝑuato ꝯcor. l. nul/
li. ſ. e. ꝙ qui tpe fertilitatis ãnonã negle
xerit recipe de publico tpe cariſtie pciũ
ipi⁹ aut ãnonã nõ petit. d. l. nulli. Item
ſtipendiarij dñt pecuniã recipe ꝑ ſuam
manũ. l. iubemus. ij. ſ. e. et ſic non pñt ad
hoc conſtituere procuratorẽ ſm bar. qđ
nota et officiales ad hoc deputati etiã
ꝑſonalit̃ ñ ꝑ procuratorẽ ſoluẽt vt ibi
Et vi. l. cũ ſepe. ſ. e. ꝙ milites deputati
ad cuſtodiã alicui⁹ ꝑſone vel loci ãno/
nã de publico nõ pcipiẽt ſed a cuſtodi/
ta ꝑſona ſed ſalariũ hẽbunt de publico
Itẽ milites nõ dñt ad cuſtodiã alicui⁹
deputari ſine licentia in ſcriptis obtẽta
ꝯfaciẽs punit̃. d. l. cũ ſepe. Hoc nota ꝓ
ſtipendiarijs alicui⁹ dñi vel ciuitatis
q̃ nõ pñt ire ad cuſtodiã alicui⁹ ꝑſone
ſine licentia in ſcriptis data ſm bar.

De excoctiõe et trãſlatione milita/ rium annonarum.

Sup̃ dictũ ẽ de buccellato pane dando
militi et de ãnona militib⁹ debita inter
eos diſtribuẽda veꝝ ꝙ nec panis dari
pt niſi coquat̃ nec annona diſtribui ad
loca in qb⁹ nõ ſũt milites idõ de eis hic
ſubijcit. Hic ſciendũ ꝙ nulla dom⁹ etiã
ꝑncipis excuſat̃ ab excoctiõe panis etſi
ꝓcurator ei⁹ cui panis coquẽd⁹ mãdat̃
cõtumacit̃ facẽ neglexerit punit̃ ipe et
dñs ſi fuerit cõſcius. l. ij. ſ. e. et ſic nõ dñʒ
teneri ex ꝯtumacia procuratoris ſi fue/
rit conſcius ſm bar.

De militari veſte.

Sup̃ ti. pxi. dictũ ẽ de ꝓuiſione fienda
militib⁹ circa cibũ nũc ꝟo de ꝓuiſione
eis faciẽda circa veſtes Hic aduertẽdũ
ꝙ a ꝓuicialib⁹ dʒ ſolui bis in ãno canõ
ꝓ veſtib⁹ militũ ſcʒ ĩ kalẽdis ſeptẽbris
ꝓ veſtib⁹ hyemalib⁹ ⁊ in kalẽdis april̃
ꝓ veſtib⁹ eſtiuis et puniũt̃ rectores ꝓ/
uinciaꝝ ſi hoc nõ curauerint. l. i. ſ. e. et ſic
nota ħ veſtes hyemales faciẽdas eẽ ka
lendis mẽſis ſeptẽbris et durarẽ vſꝙ ad
kalẽdas mẽſis aprilis et veſtes eſtiuas
a kalẽdis mẽſis aprilis vſꝙ ad kalẽdas
mẽſis ſeptẽbris qđ nõ pro familiarib⁹
qb⁹ ꝓmittit̃ veſtis vernalis ⁊ eſtiualis
et etiã ꝓ illis qb⁹ in teſtamẽto relinq̃t̃
et vi. l. pe. ſ. e. q̃ declarat q̃ntũ debeãt ſol
uere milites ꝓ ſutura veſtiũ ꝙ dicit ꝙ
milites ꝓ ſingl'a chlamyde dñt ſoluẽ v/
nũ ſolidũ nõ ãt binos tremiſſes et ſic
militib⁹ dari dʒ ꝓ ſutura ſingulaꝝ veſti
um vn⁹ ſolid⁹ nec ſufficiũt duo tremiſ/
ſes Et ẽ tremiſſis t̃tia ps ſolidi. Et nõ
ex hac. l. ſm bar. ꝙ ꝓ vna chlamyde nõ
ſufficit vn⁹ floren⁹ vt in gl. ꝟbi chlamy
dibus in p̃alle. l. pe. etſi promitto tibi fa
cere chlamydem intelligit̃ maioris pcij
q̄ꝫ ſit vn⁹ florenus auri quod eſt veruʒ
conſiderata conditione perſone nã ſi ꝓ
mittitur militi vel doctori/ maioris pcij
eſſe debet ſecus ſi vili ꝑſone Ultimo nõ
contra ſartores ꝙ pro factione vnius
chlamydis etiam militaris non poſſunt
accipere niſi vnũ florenũ ſm bar. in. d. l.
penul.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De metatis et epidimeticis.

Cōſulctū ē ti. ꝑcedētibꝰ militibꝰ in coꝝ
expēſis alimonijs et veſtibꝰ. nūc vo q̄li
ter ꝯſulaꝛ in hoſpitijs ſibi ꝓparandis ꝑ
ciuitates ⁊ loca ꝑ q̄ trāſeūt. Et expone
metatl. i. militibꝰ ſcꝫ hoſpitādis Et epi/
demeticis. i. de his q̄ ſup̄ milites ſūt ad
deſignandū eis hoſpitia Dicunꝛ metati
.i. milites caſtrametati a meta. i. termīo
vel a metior metiris ꝙ eoꝝ caſtra t̄mīs
et vallis circūdabanꝛ ꝓut fecerūt filij
iſrael qñ caſtrametati ſūt vt hic in glo.
rubrice ſm Jo. de pla. Hic ſciendū ꝙ ſi
mēſor deputatꝰ ꝑ epidemeticos ad ho/
ſpitia menſurāda et militibus aſſignā/
da ſi in hoſpitij oſtio ſcripſerit nomē eiꝰ
cui fuit hoſpitiū aſſignatū et illud po/
ſtea deleuerit puniꝛ pena falſi. l. i. ꝯ. e. Et
nota gl. cōīūc. tex. in. d. l. i. ꝙ ſicut iudex
poſt latā ſententiā nō p̄t amplius aliq̄d
corrigere vel mutare. l. iudex. ff. de re iu
dica. ita nec mēſor terraꝝ domoꝝ vl' al/
terius rei poſt menſurationē vel decla
rationem ſuam alias incidit in penā fal
ſi vt hac glo. ſm Jo. de pla. ſunt tñ non
nulli īmunes a receptiōe militū vt pꝫ
in pluribꝰ. l. ꝯ. e. Et vi. l. in q̄libꝫ. ꝯ. e. ꝙ ad
quēcūqꝫ locum acceſſerit princeps vel
eius milites debent domini domorum
pro hoſpitio eis dādo diuidere domos
in tres partes quarum vnam eligat do
minus domus pro ſe quam maluerit a/
liam ex alijs duabus eligat miles quam
voluerit. tertia dño reſeruaꝛ vt ibi

De ſalgamo hoſpitibus non pre/bendo.

Dixit ſ̄ ti. proxi. in genere deuotos ꝓ/
uinciales tributa ſoluentes ab ōni alia
inquietudīe q̄ꝫ tributi ⁊ hoſpitalitatis
fore liberos veꝝ quia ea q̄ frequēter il
licite committunꝛ ſpecialiter ſunt ꝓhi
benda quia plus timetur quod ſpecia/
liter ꝛc. l. Item apud labeonem. § hoc e/
dictum. ff. de iniuri. Ideo de iſta inquie
tudine et vexatione que infertur pro/
uincialibus a militibus tranſeuntibus
auferendo ab eis ſalgama ſubijcit pro/
hibendo ne ab eis auferant nec etiam
ipi ſpōte dare valeant. l. i. ꝯ. eo. et eſt ra/
tio quia ſemper preſumitur concuſſio
vt in glo. d. l. i. Item nomen ſalgami cō
prehendit omne neceſſarium eſui et po
tui et ſic eſt generale nomen ſicut lega/
tum penoris comprehendit omnia ne/
ceſſaria eſui et potui. l. iij. ff. de penu. le.
Et eſt neutri generis ſalgamū dictum
a ſalga quod eſt culcitra et gamos q̄d ē
mulier vel nuptie quia lecti et culcitre
potiſſime fiunt ꝓpter nuptias mulieruꝫ
vt dicit hic glo. rubrice.

De cōmeatu.

Sup̄ dictū eſt de hoſpitijs parādis mi/
litibus tranſeuntibꝰ ſed quia poſtq̄ꝫ ap/
pulerunt ad locū deputatū recedebant
a loco impetrato cōmeatu a prepoſitis
et tribunis ideo hic prohibꝫ cōmeatum
.i. licentiaꝫ recedendi dare vel eos ſine
cōmeatu diſcedere puniens non ſolum
milites armate milicie diſcedentes ſed
etiam alios officiales in inermi militia
militantes et eoꝝ officia deſerentes. ꝯ. e.
ꝑ totum. Dic ḡ de commeatu. i. militi/
bus licentiam nō dando ſm dyn.

De tyronibus.

Dictū eſt ſ̄ q̄ militare pñt vel nō in ge
nere h̄ vo in ſpē ꝓhibꝫ circa tyrones. i.
nouos milites dic ḡ de tyronibꝰ. i. no/
uis militibꝰ nō ſimpl'r et indiſtincte re/
cipiendis in matricula militū vt. ꝯ. e. l. i.
Et dicūꝛ tyrones q̄ nouiꝛ eligūꝛ ad mi
litiā et q̄uis ſint electi nō tñ añ ſūt mili
tes nec añ gaudēt ꝓuilegijs militum q̄ꝫ
ſint in m̄ricula et numero militum de/
ſcripti. l. ex eo. ff. de teſta. mili. et vide
glo. i. d. l. i. ꝙ ſcholaris vagus non de/
bet aſſumi ad magiſtratum ſeu docto/
ratum nec gaudet priuilegijs auc̄ habi/
ta. ſup̄ ne fi. pro pa. et hoc ibi tenet ſali.

Et debent tyrones poni et deſcribi in
ſocietatibus alioꝝ militū in poſteriori
loco nō āt dn̄t poni in anteriori an̄ an/
tiquos qui ſublimantur ꝓpter laborum
aſſiduitatem ſtipendioꝝ prolixitatē.l.
tyrones.ꝯ.c.et eſt argumentū de nouis
ſcholaribus et nouis doctoribus qui ſe
debunt poſt antiquos ſm Jo.de pla.

De littorum et itinerū cuſtodia:

Quia ad milites de qbꝰ ſ dixit ſpectat
habere cuſtodiā ne barbari cuiuſcunqꝫ
nationis rhomanū inuadant imperium ſꝫ
etiam ne aliquid portetur ad eos ꝓpter
quod efficerent validiores ad p̄dictam
inuaſionē.l.ij.ſ q res expor. non de ꝛ.l.
cotem.ff.de publi.et.l.vnica.ꝯ.c. Ideo h̄
ſubiungit de cuſtodia littoꝝ et itinerū
per que portarentur vn̄ nauclerij cum
nauibus a portu vel littore quolibꝫ de
ſcendentes ad hoc vt nullā concuſſio
nem vel moleſtiam a cuſtodibus littoꝝ
patiantur debent eoꝝ iuramento decla
rare ad quā ſint ituri prouinciam.d.l.
vnica Quid āt ſit littus vi. inſt.de re.
di.in prin.

De deſertoribus et occultatoribus

Quia qn̄qꝫ milites deſerūt ſigna ſua
et per alios occultant̄ Ideo q̄lit̄ deſer/
tores.i.milites ſigna et tentoria ſua de/
ſerentes et eorum occultatores puniā/
tur hic declarat. Vn̄ ſciendum ꝙ actor
vel procurator alicuius occultans mi/
litem deſertorem in domo vel predio
domini capite punitur et domus vel
predium publicatur ſi dominus fuerit
ſciens ꝛ deſertorē manifeſtans q̄ntun/
cunqꝫ vilis fuerit premiatur ꝛ deſerto/
ri ſe deferenti ꝑcipit̄.l.i.ꝯ.c. Itē ſeueriſ/
ſime puniūt̄ milites qui deſertis ſignis
ad p̄dā ꝛ latrociniū ſe cōuertūt.l.fi.ꝯ.c.
Et deſertores ſi ſe armis defendant ne
capiant̄ pn̄t tāqꝫ rebelles a quocūqꝫ oc
cidi.l.ij.ꝯ.c. Itē capti grauiſſime puniūt̄

De veteranis.

Sup̄ dictū eſt de militibꝰ et eoꝝ opa
tionibus durañ militia.nūc xᵒ de vete
ranis.i.militibꝰ qui deſinūt militare et
eoꝝ ꝑuilegijs de quibꝰ eſt tex.in.l.i.ꝯ.c.
ex qua.l.ptꝫ ꝙ licitū eſt iponere gabel/
lā tranſeūtibꝰ ꝑ pontē ꝓ repatiōe ꝛ cō
ſeruatione pōtis ꝑ tex.in.d.l.i.q eximit
veteranos ab his gabellis ſm barto.et
Jo.de pla.nō etiā ex eodē tex.ibi augu
ſte cōſtātine deus te nobis ſeruet.non
eſſe male et irreuerenter locutū ſi quis
p̄tāti dicit tu nō vos quia ita fuit h̄ di/
ctū impatori.hoc verꝫ niſi cōſuetudo ſit
in contrariū ſm bar. Itē iudices dn̄t
tueri ab iniurijs veteranos maxime q̄
erant protectores principis.l.prouidū
ꝯ.c.ſi tamen veteranus latrocinio ſe de
derit omnia priuilegia veteranorum ꝑ/
det.l.veterani.ꝯ.c. vi.l.fi.ꝯ.c. ꝙ veteranꝰ
nec volēs nec inuitus ꝑmittitur coram
magiſtro militum litigare niſi tp̄e milu
tie fuerit cauſa corā eo inchoata.

De filijs officialiū et militariū q̄ in bello moriuntur.

Dictum eſt de militibus ꝛ veteranis
qualiter eis conſulatur.nunc vero qua
liter conſulatur filijs eorum militum q̄
adhuc non ſunt in officijs militaribus
que multa ſunt vt ptꝫ in precedentibꝰ
titulis vn̄ ſi milites vel officiales mo/
riuntur in bello filij ſuccedunt ſeu vo/
cantur in locum eorum vt patꝫ.ꝯ.co.l.i
.et ij.

De oblatione votoꝝ

Quia qn̄qꝫ milites de q̄bus dictū eſt
volūt donare ſuis principibꝰ vel etiā
p̄ncipi.i.ceſari q̄le debeat eſſe donū hic
ſubijcit. Vn̄ cū milites ſuis volūt do/
nare p̄ncipibꝰ dn̄t donare librā auri cōſi/
ſtentē in ſolidis ſiue obulis obrizatis
.i.puri auri.l.vnica.ꝯ.c.vn̄ dic votoꝝ.i.
volūtatū donare volentiū vt in gl. Alij
intelligūt ꝙ ſicut celeſti regi debemꝰ vo

uere et donare vt in.c.magne ex̄ de vo.
ta et in terreno ꝑncipe nā et poſt kalen
das Januarias die tertio pro ſalute pn
cipis vota.i.ieiunia ſuſcipiunẗ q̄ſi dicat
pro ſalute pncipis dn̄t ieiunare ſubditi
ſingulo ā̄no q̄rto die Januarij h̄ ē tex.
in.l.ſi calūniet̄ §.i.ff.de v̄.ſig. et nō glo.
in.d.l.vnica ꝙ qui donat vel vouet dꝫ
dare de meliori ꝓut faciebat abel.

De nūerarijs actuarijs et carthula rijs et adiutoribus ſcrinearijs ⁊ ex/ ceptoribus ſedis excelſe ceterorū ꝗ iudicū tam ciuiliū ꝗ̄ criminaliū.

Sup̄ dictū eſt de maiorib⁹ ptātibus.
nūc de minorib⁹.i.coꝝ officialib⁹ Et dic
nūerarijs.i. ſcriptorib⁹ ſiue notarijs ra
tiones debitoꝝ calculātib⁹.l.ij.§.e.Actu
arij ſunt q̄ recipiūt pecuniā publicaꝫ ꝓ
ānonis.l.actuarij ſ̄ de ero.mi.an. Item
nūrarij dn̄t abſtinere a cōſortio actuari
orū alias puniūẗ.l. ne diuti⁹.§.e.ꝙ nūera
rij qui ſubtiliẗ ſciūt cōputare p̄ſumunẗ
velle docere actuarios facere trebellia/
nū.i.detrahē̄ falſidiā ſ̄m Jo.de pla. Et
eſt ſcrinearius ſiue adiutor ſcriptor qui
ſociaẗ nūerario ſ̄m ordinē̄ et moduꝫ.l.
nulli.§.e.et hi ſcribūt commonitiōes et
p̄cepta et euectiones qui fiūt ꝓuinciali
bus.d.l.nulli. Carthularij ſūt q̄ nō ſunt
ſcrinearij.i.notarij vel qui nō p̄ſunt ſcri
neis ſ̄m glo.in.l.nulli.§.e Exceptoꝛ̄es ge
nus eſt ſcriptoꝝ.§.e.l. exceptores et dic
ſedis excelſe.i. p̄fectoꝝ p̄torio.§.e.l.nūe/
rarios Jo.de pla.vi.l.actuarios.§.e.Ex
q̄ nota ꝙ officiales ſūt ordinādi ſ̄m cō
ſuetudinē̄ antiquā alias creatio ē nulla
et vi.l.i.§.e.ꝯ illos q̄ volūt ſeruire diuer
ſis iudicib⁹ in plurib⁹ obſequijs Et nō
debet vnus officialis ſe de alterius of/
ficio impedire.l. in prouincijs.§.e.

De curſu publico et angarijs et per angarijs.

Quia maxima diligētia ordinatio ⁊ cu/
ſtodia requiriẗ circa curſuꝫ et delationē̄
armoꝝ et annone pro militib⁹ de q̄b⁹ ſ̄
dictum eſt.ideo ſubdit de curſu publico
Et eſt curſus publicus publica euectio
ānone et armoꝝ ⁊ aliaꝝ reꝝ cū eq̄s mu
lis et quadrigis vt dicit gl. rubrice Et
ad curā hui⁹ curſus publici erant depu
tati agentes in rebus.l.ij. in fi.ſ̄ de cu/
rio et alij curiales et cohortales.§.eo.
l.publici curſus. Et ꝙ ad illū curſū pu/
blicū ſeu euectionē̄ angarianẗ et panga
rianẗ ꝓuinciales et nemo prouincialis
excuſaẗ ab hoc.§.e.l.euectiōes Ideo po/
nit de angarijs et pangarijs. Et eſt an/
garia exhibitio opē ſine ſumptu.i. ſine
erogatione ꝓprij patrimonij.pangaria
eſt exhibitio opē ſuo ſumptu et ſic eſt
munus mixtū de his in.l.neminem ſ̄ de
ſacroſanc.eccle. Hic aduertēdū ꝙ equi
ad curſum publicū deputati dn̄t flagel/
lis nō lignis vel fuſtib⁹ verberari.l.i.§.
e.et dicit bar.notādū.l. ꝯ conductorem
equoꝝ qui equū conduxit ad vecturam
et vt ābularet ꝑcuſſit eū cū fuſte vel li/
gno ꝙ ſi ex hac ꝑcuſſione equ⁹ deterio/
ratus ſit ad eū ꝑiculū ſpectat ſꝫ ſi eum
ꝑcuſſiſſet flagello vel calcaribus et ca/
ſu equus eſſet mortu⁹ aut deterioratus
tūc nō ſpectat ad eū ꝑiculū ꝙ licite po/
tuit equum flagello vel calcaribus ce/
dere. Et curari dꝫ ne equoꝝ curſui pu/
blico deputatoꝝ pabula cariori p̄cio vē
datur et vt nō teneaẗ ꝓuincialis vilio
ri precio vendere.l.aīalia.§.e.ex qua no
tat bar.ꝙ qn̄ equus hꝫ male ad come/
dendū nō p̄t bene ambulare et facit cō/
tra conductores equorum qui equos
male reficiunt ſ̄m eum.

De tractatorijs et ſtatiuis.

Quia pro licentia euectionuꝫ de quib⁹
dictū eſt ſ̄ ti.proxi. requiruntur littere
licentie q̄ tractatorie vocanẗ vt ſ̄ titu.
i.l.pe.et fi. Ideo de eis dicit Dabanẗ ei
littere vehentib⁹ in curſu publico in q̄
bus aſſignabaẗ tp̄s iter arripiendi ⁊ re

deundi.l.i.ſ.e. ſicut etiã dabant militibꝰ
torneamẽtũ,accipientibus ad eundũ et
redeũdũ et ſic dicit tractatoria a tractu
tpis. Et dant etiã littere licentie capiẽ
di criminoſos vt hic in glo.rubrice.vel
vt dicit gl.tractatorij erant viri qui tra
ctabant et contractabãt aĩalia et equos
ſacro vſui deputatos Sz quid venit h
nomine ſtatue cũ dicit in rubrica et ſta
tuis dic ꝙ forte aliquas ſtatuas princi/
pis deferebant pro ſui ſecuritate ne eis
fieret iniuria.vel dic ꝙ in tractatoria.i.
littera licentie ponebat imago princi/
pis cuz ſigillo vt ſibi crederet vt vide/
mus in litteris regis ſm Jo. de pla.

De appitoribus prefectoꝝ pretorio et priuilegijs eoꝝ.

Quia ſ in ti.de nũerarijs et actuarijs
incepit dicere de officialibꝰ pfectoꝝ pre
torio.nũc vero reuertitur ad eos diſpo
nendo ſiue ſtatuendo qualiter iſtis offi/
cialibus ſit deferendũ in honore et im/
munitatibꝰ et a quibꝰ ſe abſtinere debe
ant et quibus eoꝝ bona poſt eoꝝ mor/
tem ſint applicanda et appellant pfecti/
ani a prefecto.ſ.e.l. prefectianos ſicut ce
ſariani a ceſare.l. certa forma ſ de iure
fiſ. Et expone appitoribꝰ.i.officialibus
ꝛ ita expone p omnes ſequẽtes titulos
vt vult glo.i.ſ.e.l.iij.ſm Johan.de pla.
Hic ſciendũ ꝙ officiales prefecti nõ de
bent ſe immiſcere exactionibus prouin
cialiũ ratione lucri vel queſtus adipi/
ſcendi.l.prefectianos.ſ.e. Item poſſunt
cornicularij id eſt qui pulſant cornua
quando milites ibant ad bellum poſt fi
nitum officium adorare principẽ .li.ſ.e.
et ſic patz eſſe honorẽ intrare poſſe ad
principez et eius ſecretariũ quod nõ cõ
ceditur omnibus ſm Jo.de pla.

De appitoribus prefecti vrbis.

Dixit in precedenti titulo de officia
libus vnius maioris magiſtratus ſcilz
prefecti pretorio.nunc vero de officiali
bus prefecti vrbis et ſubſequenter de
appitoribus ſiue officialibꝰ magiſtrorũ
militũ.ſũt enĩ omnes iſti tres ſcz prefe/
ctus pretorio prefectus vrbis et magi/
ſter militũ in eadem dignitate ſcz illu/
ſtres Sciendum ergo ꝙ nullus officia/
lis magiſtratuuz prouincialium poteſt
intrare ad principem eũ adorando ex/
ceptis officialibus prefecti pretorio et
prefecti vrbis.l.i.ſ.eo. Et ſi aliquis offici
alis prefecti vrbis intulerit aliquã con
cuſſionem vel grauamen per doluz vel
fraudem alicui piſtori ab omni benefi/
cio abdicat et priuatur ꝛ miniſterio pa
nificij et corpi piſtoꝝ addicat id eſt alli
gatur.l.fi.ſ.e.

De appitoribus officialium mgroꝝ militũ et priuilegijs eoꝝ.

Ex proxima rubrica patz continuatio
huius tituli ſm Johan.de pla. Hic tñ
ſciendum ꝙ appitores id eſt officiales
magiſtrorum militum equitum et pedi/
tum ad munera perſonalia nominari et
vocari nõ poſſunt.l.i.ſ.co.et habent fo/
ri priuilegium ſcz vt conueniãtur coraz
magiſtro militũ ſi ſunt deſcripti in ma/
tricula ĩtra nũeꝝ .l.cos.ſ.e. Et curiales
vel coartales vel aſcripticij cenſiti non
pñt eſſe appitores id eſt officiales in a/
liquo officio prefecti vrbis.l.ij.ſ.e.

De appitoribus pcõſulis ꝛ legati.

Dixit ſ de eminentibus ptãtibus vt
ſunt prefectus pretorio et pfectus vrb
et magiſter militũ qui omnes tres ſunt
illuſtres vt.ſ.ti.ij.dixi. nũc ꝟo de mĩo/
ribꝰ ptãtibus vt eſt procõſul q eſt ſpe/
ctabilis.l.i.ſ de comi.conſiſto. Et pt h
accipi legatꝰ pro legato ipiꝰ procõſulis
dantis et iuriſdictionez.l.legati.ff.de of
fi.procõſu. Itẽ pro legato cui cõmittit
regimen prouĩcie ſicut cõmittit preſidi

vel alteri de quo in.c.i.et.c. nouit ex̃ de
offi.le.et in rubrica ibi ꝑ doct. et ꝑ gl.in
c.pe.e.ti. Accipit̃ etiã tertio legat⁹ pro
oratore ſeu ãbaſiatore vt ſ̃ de legaci.ꝑ
totũ. Hic ſciendũ ꝙ procõſul et ei⁹ offi
ciales dñt exercere ſuũ officiuz circa id
qḋ cõſuetũ eſt nec dñt ſe alienis officijs
imiſcere.l.fi.ꝯ.e.id eſt nõ dñt eſſe alicui
corpi ſiue alteri officio reipublice aſtri/
cti.l.i.et ij.ꝯ.e.et quis ſit procõſul videb
ff.de.offi.proconſul.

De appitoribus comitis orientis.

Quia ſpectabilis eſt iſte comes ſicut
ꝓcõſul.l.vnica.ꝯ.de offi.co.ori.idõ p⁹ pro
cõſulẽ de iſto tractat Et erat iſte comes
ꝓcurator rex̃ q̃ erãt in oriẽte et eſt h.l.
vnica ꝙ in officio comitis orientis dñt
ſolũ ſexcẽti appitoẽs ſeu officiales eẽ ⁊
nõ plures cũ illi ncitatib⁹ officij ſatiſfa
ciant.

De coartalibus principibus corni/culariis a primipilaribus.

Dixit ſ̃ de appitoribus aliq̃x mgr̃atuũ.
nũc dic̃ de coartalib⁹ q̃ qñq; ſũt appito
res vt.ꝯ.e.l.ſi appitor qñq; ꝑncipes.i.ma
iores officiales vt.ꝯ.e.l.nullũ qñq; cor/
niculariꝫ vt ſ̃ de appi.p̃fect.p̃to.l.i,qñq;
ꝑmipilaẽs.ꝯ.e.l.q̃cũq; Erãt ei coartales
q̃ certo officio erãt coartati vt dicit hic
glo.vel q̃ coartabant alios ad munera
ſuſcipiẽda ex q̃b⁹ eligebãt̃ chartularij.i
nõrij ſcribẽtes ſolutiões reglariũ ſolu/
tionũ prouĩcialiũ Jo.de pla. et dicit gl.
rubrice ꝙ q̃dã hñt rubricã de ꝑncipib⁹
ꝛc.ꝯ.e.l.null⁹. Cõit̃ tñ libri nõ hñt vi.l.i
ꝯ.e.ꝙ ſtationarij denũciatores maleſa/
ctox nõ dñt aliq̃s exactiões facere nec
carcerẽ facẽ nec in eox cuſtodia vel car
cere aliq̃d detinẽ ſub pena capitis Jtez
coartales q̃ gerũt officiũ ꝑmipili illo fi/
nito ad alia munera nõ vocãt̃ Et dr̃ pri
mipilari⁹ vel primipilaris q̃ primũ pilũ
vel vexillũ in bello gerit et vi.l.ſi appi
tor alle.ꝙ officialis crimiõſus fugiẽs ⁊

ſe abſentãs ẽ citãd⁹ adiecta ꝯditiõe ꝙ
ſi infra talẽ diẽ ñ venĩt ꝯ eũ ferat̃ ſen/
tẽtia q̃ nõ veniẽte condemnari p̃t et eſt
bona lex ſm Johan.de pla.

De apparitoribus p̃fecti annone.

Quia inter p̃fectũ vrbis de q̃ ſ̃ dixit
et p̃fectũ ãnone eſt q̃dam ſocietas ꝙ ad
vtrũq; ſpectat tueri ciuilez ãnonã.l.i.ſ̃
de offi. prefect.vr. ꝓpter qḋ videbat̃ ꝙ
appitores p̃fecti vrbis poſſent ſe intro
mittere de officio annone Jdeo de hoc
ſubijcit ſtatuens ꝙ ſolũ appitores p̃fe/
cti ãnone cui ẽ ſpẽalit̃ hoc officiũ attri/
butũ ſe intromittere dñt Eſt eñi officiũ
ãnone.p̃fecto vrbis in genere cõmiſſuz
cũ ei cõmittat̃ cura oĩm q̃ in vrbe ſunt
l.i.ꝯ.cũ vrbẽ.ff.de offi.p̃fect.vr.ſ; in ſpe/
cie cõmiſſum eſt prefecto annone vt.d.l
i. Ex q̃ nota ꝙ ꝑ deputationẽ ſpecialis
magiſtratus non tollitur iuriſdictio ge
neralis.d.l.i.

De diuerſis officijs et appitoribus iudicũ et probatorijs eox.

Dixit ſ̃ in ſpecie de officijs plurium
mgr̃atuũ et eox appitorib⁹ ſiue officia/
libus.nũc vero ponit mixtim in genere
de plurib⁹ alijs diuerſis officijs et iudi
cib⁹ et eox appitorib⁹ ⁊ maxime de his
qui nõ admittunt̃ ad officia ſine lr̃is pn
cipis eos approbantis Vñ ſciendum ꝙ
ad militiã vl̃ ad officiũ quo quis ſemel
remotus eſt amplius redire nõ põt niſi
cũ ſpeciali reſcripto principis ſine obr/
reptione obtento.l.nullus.ꝯ.e. ſi tamen
fuit cõdemnat⁹ ꝓpter culpam vel negli
gentiã in officio cõmiſſam nõ ſufficit re
ſcriptũ ſacx.l. quecũq;.ꝯ.e. Jtem non p̃t
quis eſſe officialis ſeu officiũ gerere in
prouincia in qua oriundus eſt vel in q̃
conſtituit domiciliũ.l.nullus.ij.ꝯ.e.paup
tas tñ nõ ĩpedit q̃ñ appitoris officiũ
et militiã aſſumere.l.q̃ vel exiguam.ꝯ.e.
Jtem probatorie dicuntur littere prin/
cipis approbantes q̃ ad officium.

De executoribus et exactoribus:

In ꝑcedētib⁹ ti.dixit de plib⁹ appitoribus diuerſoꝝ iudiciū videlȝ q̄ et q̄t ſūt eligēdi et de imuītatib⁹ et ꝑuilegijs eorū p⁹ finitū officiū et q̄ ſint officiales et appitores q̄ n̄ admittūt̄ ſine approbatorio pricipis.nūc v̄o ſpēalit̄ tractat q̄lit̄ iſti appitores ſiue executoēs ⁊ exactoēs ſe hāc debeāt circa ſuas executiōees et exactiōes faciēdas. Vn̄ ſciēdū q̄ executores palatini ⁊ viroꝝ illuſtriū q̄ mittūtur ad ꝓuicias ꝓ tributis exigēdis nō dn̄t ꝑ ſe exigē ſȝ p̄ſides ꝓuinciaꝝ ſollicitare vt exigāt ꝑ ſuos officiales piculo ipoꝝ p̄ſidū.l.i.ꝭ.c. Itē ꝓ debitis vel delictis vni⁹ publicis vl̄ ꝑuatis nō dȝ exactor cape vel grauare bona alterius.l.nullā.ꝭ.c. Et faciēti exactionē vl̄t̄ debitū modū p̄t reſiſti et puniri dȝ.l.ꝭ.ꝭ.c.

De lucris aduocatoꝝ et cōcuſſionibus officioꝝ ſiue appitoꝝ.

De plib⁹ et diuerſis officijs et eoꝝ appitorib⁹ ſ̄ dixit verꝝ q̄ꝛ eoꝝ officiales ⁊ appitores ⁊ etiā aduōti fiſcales ſepe īferūt ꝑuatis ꝑſonis ꝯcuſſiōes et terrores vt extorqueāt et illicita lucra faciāt ſibi ꝑtextu officij vt.l.i.ff.de ꝯcuſſi. Iō hic ſubijcit de lucris aduocatoꝝ ſcȝ illicitis ꝓhibēdis et de ꝯcuſſiōib⁹.i.terrorib⁹ ⁊ extorſiōib⁹ officioꝝ.i.officialiū ⁊ appitorū ſilr̄ ꝓhibēdis Vn̄ officiales ⁊ exactores n̄ dn̄t ꝓuinciales grauar̄ ī alimonijs et ſuis equis nec ī alio vl̄t̄ regl̄ares preſtatiōes ⁊ iudex eos defēdē dȝ.l.ij.ꝭ.c.⁊ paſſ⁹ iniuriā vl̄ ꝯcuſſionē ab officialib⁹ vel aduocatis fiſci corā ꝯpetēti iudice ꝯrular̄ p̄t vt ꝯpetēs pena iponat̄.l.i.ꝭ.c. Itē exactū ꝑ appitoēs iudiciū a curialib⁹ et nauicularijs et ab alijs collegiatis et corꝑatis in ꝑda cōputat̄ q̄d exactum ab alijs nō cōputaret̄.l.fi.ꝭ.c.

De primipilo:

Quia equū eſt de officio ꝑmipilari fieri ſpecialē titulū prout factū eſt de alijs ſ̄poſitis iō de hoc ſubijcit Et dr̄ primipilaris q̄ portat ꝑmū pilū.i. vexillū ī acie q̄ in ſuo officio primo dȝ admiſtrare iō ꝑmipilares dicūt̄ officiales ꝑmi int̄ alios admiſtratores vt h̄ in gl. rubce Hic ſciendū q̄ filius tenet̄ fiſco pro p̄re licȝ nō ſit ei⁹ heres in cauſa primipilari pro adminiſtratōe mala.l.fi.ꝭ.c. Et in bonis mariti q̄ fuit ꝑmipilari⁹ p̄io p̄fert̄ fiſc⁹ q̄̄ vxor ꝓ dote.l.vtilitas.ꝭ.c.et vi.l.i.ꝭ.c. q̄ ſalariū debet̄ officiali demū poſt finitū officiū etſi ante ꝑceptū ſalariū decedat ad heredes petitio trāſmittit̄ et ſic colligit̄ hic argumētū q̄ penſio ſolui dȝ in fine anni.hoc verū niſi conſuetudo vel conuentio aliud diſponat ſm̄ Iohan.de pla.

Publice leticie vel conſulū nūciatores vel inſinuatores cōſtitutionū et aliaꝝ ſacraꝝ iudicialiū l̄raꝝ ex deſcriptione ab inuitis ne quid accipiant inmodicum.

Impator in ꝑcedentibus titulis refrenauit extorſiones ⁊ illicitas exactiōes et petitiones ſtratoꝝ numꝰarioꝝ ſuſceptoꝝ appitorū et aliorū officialiū. Hic v̄o cōprimit et refrenat ardorem et cupidinem nuncioꝝ portantium proſpera gaudia principis ſuis fidelib⁹ nūciāda Vn̄ nūcij principis portātes proſpera noua populis nūciāda debent modico premio eſſe contenti nec magna etiam ab eis ſponte prebētibus capere ꝑmia. puniuntur grauiter facientes cōtrariū l.vnica.ꝭ.c.nota bene.

Deo laus qui nos cū leticia ad finē huius libri ꝑduxit:

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf